

**KINH PHÁP CÚ
DHAMMAPADA
The Path of Truth**

**I- Yamakavagga
Phẩm Song Yếu**

1. Ý dẫn đầu các pháp, Ý làm chủ, ý tạo;
Nếu với ý ô nhiễm,
Nói lên hay hành động,
Khổ nào bước theo sau, Như xe, chân vạt kéo.
2. Ý dẫn đầu các pháp,
Ý làm chủ, ý tạo;
Nếu với ý thanh tịnh,
Nói lên hay hành động, An lạc bước theo sau, Như bóng, không rời hình.
3. Nó mắng tôi, đánh tôi,
Nó thắng tôi, cướp tôi
Ai ôm hiềm hận ấy,
Hận thù không thể nguôi.
4. Nó mắng tôi, đánh tôi,
Nó thắng tôi, cướp tôi
Không ôm hiềm hận ấy, Hận thù được tự nguôi.
5. Với hận diệt hận thù,
Đời này không có được.
Không hận diệt hận thù,
Là định luật ngàn thu.
6. Và người khác không biết,
Chúng ta đây bị hại.
Chỗ ấy, ai hiểu được Tranh luận được lắng êm.
7. Ai sống nhìn tịnh tướng,
Không hộ trì các căn, ăn uống thiếu tiết độ, biếng nhác, chẳng tinh cần.

Ma uy hiếp kẻ ấy, như cây yếu trước gió.

8. Ai sống quán bất tịnh,
Khéo hộ trì các căn, ăn uống có tiết độ, Có lòng tin, tinh cần,
Ma không uy hiếp được, Như núi đá, trước gió.
9. Ai mặc áo cà sa. [1] tâm chưa rời uế trước, không tự chế, không thực, không xứng áo cà sa
10. Ai rời bỏ uế trước, giới luật khéo nghiêm trì, tự chế, sống chơn thực, thật xứng áo cà sa.
11. Không chân, tướng chân thật, chân thật, thấy không chân: chúng không đạt chân thật, do tà tư, tà hạnh.
12. Chân thật, biết chân thật, Không chân, biết không chân: chúng đạt được chân thật, do chánh tư, chánh hạnh.
13. Như mái nhà vụng lợp,
Mưa liền xâm nhập vào.
Cũng vậy tâm không tu,
Tham dục liền xâm nhập.
14. Như ngôi nhà khéo lợp,
Mưa không xâm nhập vào. Cũng vậy tâm khéo tu, Tham dục không xâm nhập.
15. Nay sâu, đời sau sâu, Kẻ ác, hai đời sâu; Nó sâu, nó ưu não,
Thấy nghiệp uế mình làm.

16. Nay vui, đời sau vui,
Làm phước, hai đời vui,
Nó vui, nó an vui, Thấy nghiệp tịnh mình làm.

17. Nay than, đời sau than,
Kẻ ác, hai đời than, Nó than: 'Ta làm ác'
Đọa cõi dữ, than hơn.

18. Nay sướng, đời sau sướng, Làm phước, hai đời sướng. Nó sướng: 'Ta làm thiện', Sinh cõi lành, sướng hơn.

19. Nếu người nói nhiều kinh, Không hành trì, phóng dật; Như kẻ chăn bò người,
Không phần Sa môn hạnh.

20. Dầu nói ít kinh điển,
Nhưng hành pháp, tùy pháp,
Từ bỏ tham, sân, si,
Tĩnh giác, tâm giải thoát,
Không chấp thủ hai đời,
Dự phần Sa môn hạnh.

Chú thích: [1] Áo màu vàng, chỉ bậc xuất gia.

**II- Appamadavagga
Phẩm Không Phóng Dật**

21. Không phóng dật, đường sống, Phóng dật là đường chết. Không phóng dật, không chết, Phóng dật như chết rồi.

22. Biết rõ sai biệt ấy,
Người trí không phóng dật,
Hoan hỷ, không phóng dật,
An vui hạnh bậc Thánh.

23. Người hăng tu thiền định,
Thường kiên trì tinh tấn.
Bậc trí hường Niết Bàn,
Đạt an tịnh vô thượng.

24. Nỗ lực, giữ chánh niệm,
Tịnh hạnh, hành thận trọng
Tự điều, sống theo pháp,
Ai sống không phóng dật,
Tiếng lành ngày tăng trưởng.

25. Nỗ lực, không phóng dật,
Tự điều, khéo chế ngự.
Bậc trí xây hòn đảo,
Nước lụt khó ngập tràn.

26. Chúng ngu si, thiếu trí,
Chuyên sống đời phóng
dật. Người trí, không
phóng dật, Như giữ tài
sản quý.

27. Chớ sống đời phóng dật,
Chớ mê say dục lạc.
Không phóng dật, thiền
định, Đạt được an lạc lớn.

28. Người trí đẹp phóng dật,
Với hạnh không phóng
dật,
Leo lầu cao trí tuệ,
Không sàu, nhìn khó
sàu, Bậc trí đứng núi
cao, Nhìn kẻ ngu, đất
bằng.

29. Tinh cần giữa phóng dật,
Tinh thức giữa quần mê.
Người trí như ngựa phi,
Bỏ sau con ngựa hèn.

30. Đé Thích [1] không
phóng dật,
Đạt ngôi vị Thiên chủ.
Không phóng dật, được
khen ; Phóng dật, thường bị
trách.

31. Vui thích không phóng
dật,
Tỷ kheo sợ phóng dật,
Bước tới như lửa hùng,
Thiêu kiết sử lớn nhỏ.

32. Vui thích không phóng
dật, Tỷ kheo sợ phóng
dật,
Không thể bị thối đọa,
Nhất định gần Niết Bàn.

CHÚ THÍCH

[1] Đé Thích: Magha
(Manavaka), vị lãnh đạo chư
thiền

III- Cittavagga Phẩm Tâm

33. Tâm hoảng hốt giao
động,
Khó hộ trì, khó nhiếp,
Người trí làm tâm thẳng, Như
thợ tên, làm tên.

34. Như cá quăng lên bờ, Vất
ra ngoài thủy giới;
Tâm này vùng vẫy mạnh,
Hãy đoạn thế lực Ma.

35. Khó nắm giữ, khinh
động, Theo các dục quay
cuồng. Lành thay, điều
phục tâm; Tâm điều, an
lạc đến.

36. Tâm khó thấy, tế nhị,
Theo các dục quay
cuồng. Người trí phòng
hộ tâm, Tâm hộ, an lạc
đến.

37. Chạy xa, sống một mình,
Không thân, ăn hang sâu
[1]
Ai điều phục được tâm,
Thoát khỏi Ma trói buộc. [2]

38. Ai tâm không an trú,
Không biết chân diệu
pháp, Tịnh tín bị rúng
động, Trí tuệ không viên
thành.

39. Tâm không đầy tràn dục,
Tâm không (hận) công
phá, Đoạn tuyệt mọi thiện
ác, Kẻ tỉnh không sợ hãi.

40. Biết thân như đồ gốm,
Trú tâm như thành trì,
Chống Ma với gương trí ; Giữ
chiến thắng [3] không
tham [4]

41. Không bao lâu thân này,
Sẽ nằm dài trên đất,
Bị vất bỏ, vô thức,
Như khúc cây vô dụng.
42. Kẻ thù hại kẻ thù, Oan
gia hại oan gia,
Không bằng tâm hướng tà,
[5] Gây ác cho tự thân.

43. Điều mẹ cha bà con,
Không có thể làm được,
Tâm hướng chánh làm được
Làm được tốt đẹp hơn.

CHÚ THÍCH

[1] Trú xứ của Thức [2]
Dục giới, sắc giới, vô sắc
giới
[3] Tức là quán
(vipassana) mới chứng
được. [4] Đối với các
thiền mới chứng [5]
Hướng về 10 pháp bất
thiện như sát sanh v.v.

IV- Pupphavagga Phẩm Hoa

44. Ai chinh phục đất này Dạ
ma, Thiên giới này?
Ai khéo giảng Pháp cú,
Như người [1] khéo hái hoa?
45. Hữu học chinh phục đất,
Dạ ma, Thiên giới này.
Hữu học giảng Pháp cú,
Như người khéo hái hoa.
46. Biết thân như bọt nước,
Ngộ thân là như huyễn,
Bỏ tên hoa của Ma,
Vượt tầm mắt Thần chết
47. Người nhặt các loại hoa,
Ý đắm say, tham nhiễm,
Bị Thần chết mang đi,
Như lạt trôi làng ngủ.
48. Người nhặt các loại hoa,
Ý đắm say, tham nhiễm,
Các dục chưa thỏa mãn,
Đã bị chết chinh phục.
49. Như ong đến với hoa,
Không hại sắc và hương,
Che chở hoa, lấy nhụy.
Bậc Thánh đi vào làng.
50. Không nên nhìn lỗi
người, Người làm hay
không làm. Nên nhìn tự
chính mình, Có làm hay
không làm.
51. Như bông hoa tươi đẹp,
Có sắc nhưng không hương.
Cũng vậy, lời khéo nói,
Không làm, không kết quả.

52. Như bông hoa tươi đẹp,
Có sắc lại thêm hương ;
Cũng vậy, lời khéo nói,
Có làm, có kết quả.
53. Như từ một đồng hoa,
Nhiều tràng hoa được
kết. Cũng vậy, thân sanh
tử,
Làm được nhiều thiện sự.
54. Hương các loại hoa thơm
[2]
Không ngược bay chiều gió
Nhưng hương người đức
hạnh
Ngược gió khắp tung bay
Chỉ có bậc chân nhân
Tỏa khắp mọi phương
trời.
55. Hoa chiên đàn, già la,
Hoa sen, hoa vũ quý.
Giữa những hương hoa
ấy, Giới hương là vô
thượng.
56. Ít giá trị hương này,
Hương già la, chiên đàn;
Chỉ hương người đức hạnh,
Tối thượng tỏa Thiên giới.
57. Giữa ai có giới hạnh,
An trú không phóng dật.
Chánh trí, chơn giải
thoát,
Ác ma không thấy đường.
58. Như giữa đồng rác nhớp,
Quăng bỏ trên đường
lớn, Chỗ ấy hoa sen nở,
Thơm sạch, đẹp ý người.

59. Cũng vậy giữa quần
sanh,
Uế nhiễm, mù, phàm tục,
Đệ tử bậc Chánh Giác,
Sáng ngời với Tuệ Tri.

CHÚ THÍCH

[1] Thọ làm vòng hoa [2]
Các loại hoa thơm: hương
già la, chiên đàn, v.v.

V- Balavagga Phẩm Ngụ

60. Đem dài cho kẻ thức,
Đường dài cho kẻ mệt,
Luân hồi dài, kẻ ngu,
Không biết chơn diệu pháp.
61. Tìm không được bạn
đường, Hơn mình hay
bằng mình, Thà quyết
sống một mình, Không
làm bạn kẻ ngu.
62. "Con tôi, tài sản tôi",
Người ngu sanh ưu não,
Tự ta, ta không có,
Con đâu, tài sản đâu?.
63. Người ngu nghĩ mình
ngu, Nhờ vậy thành có
trí. Người ngu tưởng có
trí, Thật xứng gọi chí
ngu.
64. Người ngu, dầu trọn đời,
Thân cận người có trí,
Không biết được Chánh
pháp, Như muông với vị
canh.
65. Người trí, dù một khắc,
Thân cận người có trí,
Biết ngay chơn diệu pháp,
Như lưỡi với vị canh.

66. Người ngu si thiếu trí,
Tự ngã thành kẻ thù.
Làm các nghiệp không
thiện, Phải chịu quả đắng
cay.

67. Nghiệp làm không chánh
thiện,
Làm rồi sanh ăn năn,
Mặt nhuốm lệ, khóc than,
Lãnh chịu quả dị thực.

68. Và nghiệp làm chánh
thiện,
Làm rồi không ăn năn,
Hoan hỷ, ý đẹp lòng,
Hưởng thọ quả dị thực.

69. Người ngu nghĩ là ngọt,
Khi ác chưa chín muồi;
Ác nghiệp chín muồi rồi,
Người ngu chịu khổ đau.

70. Thảng thảng với ngọn
cỏ,
Người ngu có ăn uống [1]
Không bằng phần mười sáu,
Người hiểu pháp hữu vi.

71. Nghiệp ác đã được làm,
Nhu sữa, không đông
ngay, Cháy ngấm theo kẻ
ngu, Như lửa tro che đậy.

72. Tự nó chịu bất hạnh, Khi
danh đến kẻ ngu. Vận
may bị tổn hại, Đầu nó bị
nát tan.

73. Ưa danh không tương
xứng, Muốn ngồi trước
tỷ kheo, ưa quyền tại tịnh
xá, Muốn mọi người lễ
kính.

74. "Mong cả hai tăng, tục,
Nghĩ rằng (chính ta làm).
Trong mọi việc lớn nhỏ,
Phải theo mệnh lệnh ta"
Người ngu nghĩ như vậy
Dục và mạn tăng trưởng.

75. Khác thay duyên thế lợi,
Khác thay đường Niết
Bàn. Tỷ kheo, đệ tử Phật,
Hãy như vậy thắng tri.
Chớ ưa thích cung kính,
Hãy tu hạnh viễn ly.

CHÚ THÍCH

[1] Hành trì khổ hạnh của
người ngoại đạo không bằng
1/16 người hiểu pháp hữu vi.

VI- Panditavagga Phẩm Hiền Trí

76. Nếu thấy bậc hiền trí,
Chỉ lỗi và khiển trách,
Như chỉ chỗ chôn vàng, Hãy
thân cận người trí ! Thân cận
người như vậy, Chỉ tốt hơn,
không xấu.

77. Những người hay khuyên
dạy, Ngăn người khác
làm ác,
Được người hiền kính yêu, Bị
người ác không thích.

78. Chớ thân với bạn ác, Chớ
thân kẻ tiểu nhân.
Hãy thân người bạn lành,
Hãy thân bậc thượng nhân.

79. Pháp hỷ đem an lạc,
Với tâm tư thuần tịnh; Người
trí thường hoan hỷ, Với pháp
bậc Thánh thuyết.

80. Người trị thủy dẫn nước,
Kẻ làm tên nắn tên,
Người thợ mộc uốn gỗ, Bậc
trí nhiếp tự thân.

81. Như đá tảng kiên cố,
Không gió nào lay động,
Cũng vậy, giữa khen chê,
Người trí không giao
động.

82. Như hồ nước sâu thẳm,
Trong sáng, không khuấy
đục, Cũng vậy, nghe chánh
pháp, Người trí hưởng tịnh
lạc.

83. Người hiền bỏ tất cả, [1]
Người lành không bàn
dục, Dầu cảm thọ lạc
khổ, Bậc trí không vui
buồn.

84. Không vì mình, vì người.
Không cầu được con cái,
Không tài sản quốc độ,
Không cầu mình thành tựu,
Với việc làm phi pháp.
Vị ấy thật tri giới,
Có trí tuệ, đứng
pháp.

85. Ít người giữa nhân loại,
Đến được bờ bên kia.
Còn số người còn lại,
Xuôi ngược chạy bờ này.

86. Những ai hành trì pháp,
Theo chánh pháp khéo
dạy, Sẽ đến bờ bên kia,
Vượt ma lực khó thoát.

87. Kẻ trí bỏ pháp đen, Tu
tập theo pháp trắng. Bỏ
nhà, sống không nhà,
Sống viễn ly khó lạc.

88. Hãy cầu vui Niết Bàn,
Bỏ dục, không sở hữu,
Kẻ trí tự rửa sạch,
Cầu uế từ nội tâm.

89. Những ai với chánh tâm,
Khéo tu tập giác chi, Từ
bỏ mọi ái nhiễm, Hoan hỷ
không chấp thủ. Không
lậu hoặc, sáng chói, Sống
tịch tịnh ở đời.

CHÚ THÍCH

[1] Bỏ các dục

VII- Arahantavagga Phẩm A La Hán

90. Đích đã đến, không sàu,
Giải thoát ngoài tất cả,
Đoạn trừ mọi buộc ràng,
Vị ấy không nhiệt nào.

91. Tự sách tấn chánh niệm,
Không thích cư xá nào,
Như ngỗng trời rời ao, Bỏ
sau mọi trú ẩn.

92. Tài sản không chất chứa,
Ăn uống biết liễu tri,
Tự tại trong hành xứ,
Không vô tướng, giải thoát,
Như chim giữa hư không,
Hương chúng đi khó tìm.

93. Ai lậu hoặc đoạn sạch,
Ăn uống không tham đắm,
Tự tại trong hành xứ,
Không, vô tướng, giải
thoát. Như chim giữa hư
không, Dầu chân thật khó
tìm.

94. Ai nhiếp phục các căn,

Như đánh xe điều ngự,
Mạn trừ, lậu hoặc dứt,
Người vậy, Chư Thiên
mến.

95. Như đất không hiềm hận,
Như cột trụ kiên trì,
Như hồ, không bùn nhơ,
Không luân hồi, vị ấy.

96. Người tâm ý an tịnh,
Lời an, nghiệp cũng an,
Chánh trí, chơn giải thoát,
Tịch lạc là vị ấy.

97. Không tin [1], hiểu Vô vi.
Người cắt mọi hệ lụy,
Cơ hội tận, xả ly
Vị ấy thật tối thượng.

98. Làng mạc hay rừng núi
Thung lũng hay đồi cao,
La Hán trú chỗ nào, Đất
ấy thật khả ái.

99. Khả ái thay núi rừng,
Chỗ người phạm không ưa,
Vị ly tham ưa thích,
Vị không tìm dục lạc.

CHÚ THÍCH

[1] Vị A La Hán tự chứng
biết, không tin ai làm cho giác
ngộ.

VIII- Sahassavagga Phẩm Ngàn

100. Dầu nói ngàn ngàn lời,
Nhưng không gì lợi ích,
Tốt hơn một câu nghĩa,
Nghe xong, được tịnh lạc.

101. Dầu nói ngàn câu kệ

Nhưng không gì lợi ích,
Tốt hơn nói một câu,
Nghe xong, được tịnh lạc.

102. Dầu nói trăm câu kệ
Nhưng không gì lợi ích
Tốt hơn một câu Pháp,
Nghe xong, được tịnh
lạc.

103. Dầu tại bãi chiến trường
Thắng ngàn ngàn quân địch,
Tự thắng mình tốt hơn,
Thật chiến thắng tối thượng.

104. Tự thắng , tốt đẹp hơn,
Hơn chiến thắng người
khác. Người khéo điều
phục mình, Thường
sống tự chế ngự.

105. Dầu Thiên Thần, Thát
Bà,
Dầu Ma Vương, Phạm Thiên
Không ai chiến thắng nổi,
Người tự thắng như vậy.

106. Tháng tháng bỏ ngàn
vàng, Tể tự cả trăm
năm,
Chẳng bằng trong giây lát,
Cúng dường bậc tự tu.
Cúng dường vậy tốt hơn,
Hơn trăm năm tể tự.

107. Dầu trải một trăm năm,
Thờ lửa tại rừng sâu,
Chẳng bằng trong giây lát,
Cúng dường bậc tự tu.
Cúng dường vậy tốt hơn,
Hơn trăm năm tể tự.

108. Suốt năm cúng tế vật,
Đề cầu phước ở đời.
Không bằng một phần
tư Kính lễ bậc chánh
trực.

109. Thường tôn trọng, kính
lễ Bạc kỳ lão trưởng
thượng,
Bốn pháp được tăng trưởng :
Thọ, sắc, lạc, sức mạnh.

110. Dầu sống một trăm năm,
Ác giới, không thiên định,
Tốt hơn sống một ngày,
Trì giới, tu thiên định.

111. Ai sống một trăm năm,
Ác tuệ, không thiên
định. Tốt hơn sống một
ngày, Có tuệ, tu thiên
định.

112. Ai sống một trăm năm,
Lười nhác không tin tấn,
Tốt hơn sống một ngày
Tinh tấn tận sức mình.

113. Ai sống một trăm năm,
Không thấy pháp sinh diệt,
Tốt hơn sống một ngày,
Thấy được pháp sinh diệt.

114. Ai sống một trăm năm,
Không thấy câu bất tử,
Tốt hơn sống một ngày,
Thấy được câu bất tử. 115.
Ai sống một trăm năm,
Không thấy Pháp Tối thượng,
Tốt hơn sống một ngày,
Thấy được Pháp Tối thượng.

IX- Papavagga Phẩm Ác

116. Hãy gấp làm điều lành,
Ngăn tâm làm điều ác.
Ai chậm làm việc lành,
Ý ưa thích việc ác.

117. Nếu người làm điều ác,
Chớ tiếp tục làm thêm.
Chớ ước muốn điều ác,
Chứa ác, tất chịu khổ.

118. Nếu người làm điều
thiện, Nên tiếp tục làm
thêm. Hãy ước muốn
điều thiện, Chứa thiện,
được an lạc.

119. Người ác thấy là hiền.
Khi ác chưa chín muối,
Khi ác nghiệp chín muối,
Người ác mới thấy ác.

120. Người hiền thấy là ác,
Khi thiện chưa chín muối,
Khi thiện nghiệp chín muối,
Người hiền thấy là thiện.

121. Chớ chê khinh điều ác,
Cho rằng "chưa đến
mình", Như nước nhỏ
từng giọt, Rồi bình cũng
đầy tràn. Người ngu chứa
đầy ác Do chất chứa dần
dần.

122. Chớ chê khinh điều
thiện
Cho rằng "chưa đến
mình", Như nước nhỏ từng
giọt, Rồi bình cũng đầy
tràn. Người trí chứa đầy
thiện, Do chất chứa dần
dần.

123. Ít bạn đường, nhiều tiền,
Người buôn tránh đường
hiềm. Muốn sống, tránh
thuốc độc, Hãy tránh ác
như vậy.

124. Bàn tay không thương
tích,
Có thể cầm thuốc độc.
Không thương tích, tránh
độc, Không làm, không có
ác.

125. Hại người không ác tâm,
Người thanh tịnh, không
uế, Tội ác đến kẻ ngu,
Như ngược gió tung bụi.

126. Một số sinh bào thai,
Kẻ ác sinh địa ngục,
Người thiện lên cõi trời,
Vô lậu chứng Niết Bàn.

127. Không trên trời, giữa
biển,
Không lánh vào động núi,
Không chỗ nào trên đời,
Trón được quả ác nghiệp.

128. Không trên trời, giữa
biển,
Không lánh vào động núi,
Không chỗ nào trên đời,
Trón khỏi tay Thần Chết.

X- Dandavagga Phẩm Hình Phạt

129. Mọi người sợ hình phạt,
Mọi người sợ tử vong.
Lấy mình làm ví dụ
Không giết, không bảo giết.

130. Mọi người sợ hình phạt,
Mọi người thương sống
còn; Lấy mình làm ví dụ,
Không giết, không bảo
giết.

131. Chúng sanh cầu an lạc,
Ai dùng trượng hại người,
Để tìm lạc cho mình,
Đời sau không được lạc.

132. Chúng sanh cầu an lạc,
Không dùng trượng hại
người, Để tìm lạc cho mình,
Đời sau hưởng được lạc.

133. Chớ nói lời ác độc,
Nói ác, bị nói lại,
Khổ thay lời phản nộ, Đao
trượng phản chạm người.

134. Nếu tự mình yên lặng,
Như chiếc chuông bị bể.
Người đã chứng Niết Bàn
Người không còn phản nộ.

135. Với gậy người chấn bò,
Lùa bò ra bãi cỏ;
Cũng vậy, già và chết, Lùa
người đến mạng chung.

136. Người ngu làm điều ác,
Không ý thức việc làm.
Do tự nghiệp, người ngu
Bị nung nấu, như lửa.

137. Dùng trượng phạt không
trượng Làm ác người
không ác. Trong mười
loại khổ đau, Chịu gấp
một loại khổ:

138. Hoặc khổ thọ khóc liệt,
Thân thể bị thương vong,
Hoặc thọ bệnh kịch liệt,
Hay loạn ý tán tâm.

139. Hoặc tai vạ từ vua,
Hay bị vu trọng tội;
Bà con phải ly tán,
Tài sản bị nát tan.

140. Hoặc phòng ốc nhà cửa
Bị hỏa tai thiêu đốt;
Khi thân hoại mạng chung,
Ác tuệ sanh địa ngục.

141. Không phải sống lỏa thể
Bện tóc, tro trét mình,
Tuyệt thực, lăn trên đất,
Sống nhớp, siêng ngồi xôm,
Làm con người được sạch,
Nếu không trừ nghi hoặc.

142. Ai sống tự trang sức,
Nhưng an tịnh, nhiếp phục,
Sống kiên trì, phạm hạnh,
Không hại mọi sinh linh.
Vị ấy là phạm chí,
Hay sa môn, khát sĩ.

143. Thật khó tìm ở đời,
Người biết then, tự chế,
Biết tránh né chỉ trích
Như ngựa hiền tránh roi.

144. Như ngựa hiền chạm
roi,
Hãy nhiệt tâm, hăng hái,
Với tín, giới, tinh tấn,
Thiền định cùng trạch pháp.
Minh hạnh đủ, chánh niệm,
Đoạn khổ này vô lượng.

145. Người trị thủy dẫn nước,
Kẻ làm tên nắn tên,
Người thợ mộc uốn ván,
Bậc tự điều, điều thân.

XI- Jaravagga Phẩm Già

146. Cười gì, hân hoan gì,
Khi đời mãi bị thiêu? Bị
tối tăm bao trùm,
Sao không tìm ngọn đèn?

147. Hãy xem bong bóng
đẹp,
Chỗ chất chứa vết thương,
Bệnh hoạn nhiều suy tư,
Thật không gì trường cửu.

148. Sắc này bị suy già,
Ổ tật bệnh, mỏng manh,
Nhóm bất tịnh đồ vỡ,
Chết chãm dứt mạng sống.

149. Như trái bầu mùa thu,
Bị vát bỏ quăng đi,
Nhóm xương trắng bỏ câu,
Thấy chúng còn vui gì?

150. Thành này làm bằng
xương, Quét tô bằng
thịt máu, Ở đây già và
chết,
Mạn, lừa đảo chất chứa.

151. Xe vua đẹp cũng già,
Thân này rồi sẽ già.
Pháp bậc thiện, không
già. Như vậy bậc chí
thiện Nói lên cho bậc
thiện.

152. Người ít nghe kém
học, Lớn già như trâu
đực. Thịt nó tuy lớn
lên, Nhưng tuệ không
tăng trưởng.

153. Lang thang bao kiếp
sống
Ta tìm nhưng chẳng gặp,
Người xây dựng nhà này,
Khổ thay, phải tái sanh.

154. Ôi! Người làm nhà kia
[1] Nay ta đã thấy
ngươi!

Người không làm nhà nữa.
Đòn tay [2] ngươi bị gãy,
Kèo cột [3] ngươi bị tan
Tâm ta đạt tịch diệt,
Tham ái thầy tiêu vong.

155. Lúc trẻ, không phạm
hạnh, Không tìm kiếm
bạc tiền. Như cò già
bên ao,
Ủ rữ, không tôm cá.

156. Lúc trẻ, không phạm
hạnh, Không tìm kiếm
bạc tiền.

Như cây cung bị gãy,
Thờ than những ngày qua

CHÚ THÍCH

[1] Ái [2] Thân [3] Phiền
não.

XII- Attavagga

Phẩm Tự Ngã

157. Nếu biết yêu tự ngã,
Phải khéo bảo vệ mình,
Người trí trong ba canh, Phải
luôn tỉnh thức.

158. Trước hết tự đặt mình,
Vào những gì thích
đáng. Sau mới giáo hóa
người,
Người trí khỏi bị nhiễm.

159. Hãy tự làm cho mình,
Như điều mình dạy
người. Khéo tự điều,
điều người, Khó thay tự
điều phục !

160. Tự mình y chỉ mình,
Nào có y chỉ khác. Nhờ
khéo điều phục mình,
Được y chỉ khó được.

161. Điều ác mình tự làm, Tự
mình sanh, mình tạo.
Nghiền nát kẻ ngu si,
như kim cương, ngọc
báu.

162. Phá giới quá trầm trọng,
Như dây leo bám cây
Gieo hại cho tự thân,
Như kẻ thù mong ước.

163. Dễ làm các điều ác, Dễ
làm tự hại mình.

Còn việc lành, việc tốt,
Thật tối thượng khó làm.

164. Kẻ ngu si miệt thị,
Giáo pháp bậc La Hán, Bậc
Thánh, bậc chánh mạng.
Chính do ác kiến này,
Như quả loại cây lau [1] Mang
quả tự hoại diệt.

165. Tự mình, điều ác làm
Tự mình làm nhiễm ô, Tự
mình, ác không làm, Tự
mình làm thanh tịnh.

Tịnh, không tịnh tự mình,
Không ai thanh tịnh ai!

166. Dầu lợi người bao
nhiều, Chớ quên phần tư
lợi, Nhờ thắng trí tư lợi.
Hãy chuyên tâm lợi mình.

CHÚ THÍCH

[1] *Katthaka*

XIII- Lokavagga

Phẩm Thế Gian

167. Chớ theo pháp hạ liệt.
Chớ sống mặc, buông lung;
Chớ tin theo tà kiến,
Chớ tăng trưởng tục
trần.

168. Nỗ lực, chớ phóng dật!
Hãy sống theo chánh
hạnh; Người chánh
hạnh hưởng lạc, Cả đời
này, đời sau. 169. Hãy
khéo sống chánh hạnh,
Chớ sống theo tà hạnh!
Người chánh hạnh
hưởng lạc, Cả đời này,
đời sau.

170. Hãy nhìn như bọt nước,
Hãy nhìn như cảnh
huyễn! Quán nhìn đời
như vậy,

Thần chết không bắt gặp.

171. Hãy đến nhìn đời này,
Như xe vua lộng lẫy,
Người ngu mới tham đắm,
Kẻ trí nào đắm say.

172. Ai sống trước buông
lung, Sau sống không
phóng dật, Chối sáng
rực đời này.
Như trăng thoát mây che.

173. Ai dùng các hạnh lành,
Làm xóa mờ nghiệp ác,
Chối sáng rực đời này,
Như trăng thoát mây che.

174. Đời này thật mù quáng,
Ít kẻ thấy rõ ràng. Như
chim thoát khỏi lưới,
Rất ít đi thiên giới.

175. Như chim thiên nga bay,
Thần thông liệng giữa trời;
Chiến thắng ma, ma quân,
Kẻ trí thoát đời này.

176. Ai vi phạm một pháp,
Ai nói lời vọng ngữ, Ai
bác bỏ đời sau, Không
ác nào không làm.

177. Keo kiết không sanh
thiên, Kẻ ngu ghét bỏ
thí,
Người trí thích bỏ thí,
Đời sau, được hưởng lạc.

178. Hơn thống lãnh cõi đất,
Hơn được sanh cõi trời,
Hơn chủ trì vũ trụ,
Quả Dự Lưu tối thắng.

XIV- Buddhavagga

Phẩm Phật Đà

179. Vị chiến thắng không
bại,

Vị bước đi trên đời,
Không dấu tích chiến thắng,
Phật giới rộng mênh mông,
Ai dùng chân theo dõi
Bậc không để dấu tích?

180. Ai giải tỏa lưới tham,
Ai phục hết dốt dẫn,
Phật giới rộng mênh mông,
Ai dùng chân theo dõi
Bậc không để dấu tích?

181. Người trí chuyên thiền
định, Thích an tịnh
viễn ly, Chư thiên đều
ái kính,
Bậc chánh giác, chánh niệm.

182. Khó thay, được làm
người, Khó thay, được
sống còn,

Khó thay, nghe Diệu Pháp,
Khó thay, Phật ra đời! 183.
Không làm mọi điều ác.
Thành tựu các hạnh lành,
Tâm ý giữ trong sạch,
Chính lời chư Phật dạy.

184. Chư Phật thường giảng
dạy; Nhẫn, khổ hạnh tối
thượng;

Niết bàn quả tối thượng;
Xuất gia không phá người;
Sa môn không hại người.

185. Không phi báng, phá
hoại,

Hộ trì giới căn bản,
Ăn uống có tiết độ,
Sàng tọa chỗ nhàn tịnh
Chuyên chú tăng thượng tâm,
Chính lời chư Phật dạy.

186. Dầu mưa bằng tiền
vàng, Các đục khó thỏa
mãn. Đục đáng nhiều
ngọt ít, Biết vậy là bậc
trí.

187. Đệ tử bậc chánh giác,
Không tìm cầu đục lạc,
Dầu là đục chư thiên,
Chỉ ưa thích ái diệt.

188. Loài người sợ hoảng
hốt,
Tìm nhiều chỗ quy y,
Hoặc rừng rậm, núi non,
Hoặc vườn cây, đền tháp.

189. Quy y ấy không ổn,
Không quy y tối thượng.
Quy y các chỗ ấy,
Không thoát mọi khổ đau?

190. Ai quy y Đức Phật,
Chánh Pháp và chư Tăng,
Ai dùng chánh tri kiến,
Thấy được bốn Thánh đế.

191. Thấy khổ và khổ tập,
Thấy sự khổ vượt qua,
Thấy đường Thánh tám
ngành, Đưa đến khổ não tận.

192. Thật quy y an ổn, Thật
quy y tối thượng, Có
quy y như vậy,
Mới thoát mọi khổ đau.

193. Khó gặp bậc thánh
nhơn, Không phải đâu
cũng có. Chỗ nào bậc trí
sanh, Gia đình tất an lạc.

194. Vui thay, Phật ra đời!
Vui thay, Pháp được giảng!
Vui thay, Tăng hòa hợp!
Hòa hợp tu, vui thay!

195. Cúng dường bậc đáng
cúng, Chư Phật hoặc đệ
tử,

Các bậc vượt hý luận,
Đoạn diệt mọi sầu bi.

196. Cúng dường bậc như
vậy,
Tịch tịnh, không sợ hãi,
Các công đức như vậy,
Không ai ước lường được.

XV- Sukhavagga

Phẩm An Lạc

197. Vui thay, chúng ta
sống, Không hận, giữa
hận thù! Giữa những
người thù hận, Ta sống,
không hận thù!

198. Vui thay, chúng ta
sống, Không bệnh giữa
ốm đau! Giữa những
người bệnh hoạn, Ta
sống, không ốm đau.

199. Vui thay, chúng ta
sống,
Không rộn giữa rộn ràng;
Giữa những người rộn ràng,
Ta sống, không rộn ràng.

200. Vui thay chúng ta sống,
Không gì, gọi của ta. Ta
sẻ hưởng hỷ lạc,
Như chư thiên Quang Âm.

201. Chiến thắng sinh thù
oán, Thất bại chịu khổ đau,
Sống tịch tịnh an lạc.
Bỏ sau mọi thắng bại.

202. Lửa nào sánh lửa tham ?
Ác nào bằng sân hận ?
Khổ nào sánh khổ uẩn,
Lạc nào bằng tịnh lạc.

203. Đói ăn, bệnh tối thượng,
Các hành, khổ tối thượng,
Hiểu như thực là vậy,
Niết bàn, lạc tối thượng.

204. Không bệnh, lợi tối
thượng, Biết đủ, tiền tối
thượng.
Thành tín đối với nhau,
Là bà con tối thượng,
Niết bàn, lạc tối thượng.

205. Đã nếm vị độc cư,
Được hưởng vị nhàn tịnh,
Không sợ hãi, không ác,
Nếm được vị pháp hỷ.

206. Lành thay, thấy thánh
nhân, Sống chung

thường hưởng lạc.
Không thấy những
người ngu,

207. Thường thường được an
lạc.

208. Sống chung với người
ngu, Lâu dài bị lo buồn.
Khổ thay gần người
ngu, Như thường sống
kẻ thù.

Vui thay, gần người trí,
Như chung sống bà con.

209. Do vậy :
Bậc hiền sĩ, trí tuệ
Bậc nghe nhiều, trì giới,
Bậc tự chế, Thánh nhân;
Hãy gần gũi, thân cận

Thiện nhân, trí giả ấy, Như
trăng theo đường sao.

CHÚ THÍCH

[1] Niết Bàn

[2] Ba Thánh quả

XVI- Piyavagga Phẩm Hỷ Ái

209. Tự chuyên, không đáng
chuyên Không chuyên,
việc đáng chuyên Bỏ
đích, theo hỷ ái, Ganh tị
bậc tự chuyên.

210. Chớ gần gũi người yêu,
Trợn đời xa kẻ ghét.
Yêu không gặp là khổ,

Oán phải gặp cũng đau.

211. Do vậy chớ yêu ai,
Ái biệt ly là ác; Những ai
không yêu ghét, Không thể
có buộc ràng.

212. Do ái sinh sầu ưu,
Do ái sinh sợ hãi,
Ai thoát khỏi tham ái,
Không sầu, đâu sợ hãi?

213. Ái luyến sinh sầu ưu, Ái
luyến sinh sợ hãi.
Ai giải thoát ái luyến
Không sầu, đâu sợ hãi?

214. Hỷ ái sinh sầu ưu, Hỷ ái
sinh sợ hãi.
Ai giải thoát hỷ ái,

Không sầu, đâu sợ hãi?

215. Dục ái sinh sầu ưu,
Dục ái sinh sợ hãi,
Ai thoát khỏi dục ái,
Không sầu, đâu sợ hãi?

216. Tham ái sinh sầu ưu,
Tham ái sinh sợ hãi.
Ai giải thoát tham ái,
Không sầu, đâu sợ hãi?

217. Dù giới đức, chánh kiến
Trú pháp, chứng chân lý,
Tự làm công việc mình,
Được quần chúng ái kính.

218. Ước vọng pháp ly ngôn
[1]

Ý cảm xúc thượng quả [2]
Tâm thoát ly các dục,
Xứng gọi bậc Thượng Lưu.

219. Khách lâu ngày ly
hương,
An toàn từ xa về,
Bà con cùng thân hữu,
Hân hoan đón chào
mừng.

220. Cũng vậy các phước
nghiệp, Đón chào người
làm lành, Đòi này đến
đòi kia.
Như thân nhân, đón chào.

XVII- Kodhavagga Phẩm Phần Nộ

221. Bỏ phần nô, ly mạn,
Vượt qua mọi kiết sử,
Không chấp trước danh sắc.
Khổ không theo vô sản.

222. Ai chận được phần nô,
Như dừng xe đang lăn,
Ta gọi người đánh xe,
Kẻ khác, cầm cương hờ.

223. Lấy không giận thắng
giận, Lấy thiện thắng
không thiện, Lấy thí
thắng xan tham,
Lấy chơn thắng hư ngụy.

224. Nói thật, không phần nô,
Của ít, thí người xin,
Nhờ ba việc lành này,
Người đến gần thiên
giới.

225. Bậc hiền không hại ai,
Thân thường được chế ngự
Đạt được cảnh bất tử,
Đến đây, không ưu sầu.

226. Những người thường
giác
tỉnh,
Ngày đêm siêng tu học,
Chuyên tâm hướng Niết bàn,
Mọi lậu hoặc được tiêu.

227. A-tu-la, nên biết,
Xưa vậy, nay cũng vậy,
Ngồi im, bị người chê,
Nói nhiều, bị người chê,
Nói vừa phải, bị chê.
Làm người không bị
chê, Thật khó tìm ở đời.

228. Xưa, vị lai, và nay,
Đâu có sự kiện này,
Người hoàn toàn bị chê,
Người trọn vẹn được

khen. 229. Sáng sáng,
thăm xét kỹ. Bậc có trí
tán thán.

Bậc trí không tỳ vết,
Đầy đủ giới định tuệ.

230. Hạnh sáng như vàng
ròng, Ai dám chê vị ấy?
Chư thiên phải khen thưởng,
Phạm Thiên cũng tán dương.

231. Giữ thân đừng phần nô,
Phòng thân khéo bảo vệ,
Từ bỏ thân làm ác,
Với thân làm hạnh lành.

232. Giữ lời đừng phần nô,
Phòng lời khéo bảo
vệ, Từ bỏ lời thô ác,
Với lời, nói điều
lành.

233. Giữ ý đừng phần nô,
Phòng ý, khéo bảo
vệ, Từ bỏ ý nghĩ ác,
Với ý, nghĩ hạnh
lành.

234. Bậc trí bảo vệ thân,
Bảo vệ luôn lời nói
Bảo vệ cả tâm tư,
Ba nghiệp khéo bảo vệ.

XVIII- Malavagga Phẩm Cầu Uế

235. Ngươi nay giống lá héo,
Diêm sử đang chờ ngươi,
Ngươi đứng trước cửa chết,
Đường trường thiếu tư lương.

236. Hãy tự làm hòn đảo,
Tinh cần gấp, sáng suốt.
Trừ cầu uest, thanh tịnh,
Đến Thánh địa chư
Thiên.

237. Đòi ngươi nay sắp tàn,
Tiến gần đến Diêm
Vương.

Giữa đường không nơi nghỉ,
Đường trường thiếu tư lương.
238. Hãy tự làm hòn đảo,
Tinh cần gấp, sáng suốt. Trừ
cầu uest, thanh tịnh,
Chẳng trở lại sanh già.

239. Bậc trí theo tuần tự.
Tùng sát na trừ dần
Như thợ vàng lọc bụi
Trừ cầu uest nơi mình.

240. Như sét từ sắt sinh,
Sắt sanh lại ăn sắt,
Cũng vậy, quá lợi dưỡng
Tự nghiệp dẫn cõi ác.

241. Không tụng làm nhớp
kinh,
Không đứng dậy, bản nhà,
Biếng nhác làm nhơ sắc,
Phóng dật uest người canh.

242. Tà hạnh như đàn bà,
Xan tham nhớp kẻ thí,
Ác pháp là vết nhơ,
Đời này và đời sau.

243. Trong hàng cầu uest ấy,
Vô minh, như tối thượng,
Đoạn như ấy, tỳ kheo,
Thành bậc không uest nhiễm.

244. Dễ thay, sống không hổ
Sống lỗ mãng như quạ,
Sống công kích huyênh
hoang, Sống liêu lĩnh, nhiễm
ô.

245. Khó thay, sống xấu hổ,
Thường thường cầu thanh
tịnh. Sống vô tư, khiêm tốn,
Trong sạch và sáng suốt.

246. Ai ở đời sát sinh,
Nói láo không chân
thật, Ở đời lấy không
cho, Qua lại với vợ
người.

247. Uống rượu men, rượu nẫu,
Người sống đam mê vậy,
Chính ngay tại đời này, Tự
đào bới gốc mình.

248. Vậy người, hãy nên biết,
Không chế ngự là ác, Chớ
đề tham phi pháp,
Làm người đau khổ dài.

249. Do tín tâm, hỷ tâm Loài
người mới bố thí.

Ở đây ai bất mãn
Người khác được ăn uống,
Người ấy ngày hoặc đêm,
Không đạt được tâm tịnh?

250. Ai cắt được, phá được,
Tận gốc nhỏ tâm ấy.
Người ấy ngày hoặc
đêm, Tất đến được tâm
định.

251. Lửa nào bằng lửa tham!
Chấp nào bằng sân hận! Lưới
nào bằng lưới si!
Sông nào bằng sông ái!

252. Dễ thay thấy lỗi người,
Lỗi mình thấy mới khó.
Lỗi người ta phanh tim,
Như sàng trâu trong gạo.
Còn lỗi mình, che đậy,
Như kẻ gian dấu bài.

253. Ai thấy lỗi của người,
Thường sanh lòng chỉ trích,
Người ấy lậu hoặc tăng, Rất
xa lậu hoặc diệt.

254. Hư không, không dấu
chân, Ngoài đây, không
sa môn, Chúng sanh
thích hý luận, Như Lai,
hý luận trừ.

255. Hư không, không dấu
chân, Ngoài đây, không
sa môn. Các hành không
thường trú, Chư Phật
không dao động.

XIX- **Dhammatthavagga** **Phẩm Pháp Trụ**

256. Người đâu phải pháp
trụ,

Xử sự quá chuyên
chế, Bậc trí cần phân
biệt Cả hai chánh và
tà!

257. Không chuyên chế,
đúng pháp, Công bằng,
dắt dẫn người, Bậc trí
sống đúng pháp, Thật
xứng danh Pháp trụ.

258. Không phải vì nói
nhiều, Mới xứng danh
bậc trí.

An ổn, không oán sợ.
Thật đáng gọi bậc Trí.

259. Không phải vì nói
nhiều,
Mới xứng danh trì pháp,
Những ai tuy nghe ít,
Nhưng thân hành đúng pháp,
Không phóng túng chánh
pháp, Mới xứng danh trì
pháp.

260. Không phải là trưởng
lão, Nếu cho có bạc đầu.

Người chỉ tuổi tác cao,
Được gọi là "Lão ngu".

261. Ai chân thật, đúng pháp,
Không hại, biết chế phục,
Bậc trí không cầu ướ, Mới
xứng danh "Trưởng Lão".

262. Không phải nói lưu loát,
Không phải sắc mặt đẹp,
Thành được người lương
thiện, Nếu ganh, tham, dối
trá.

263. Ai cắt được, phá được
Tận gốc nhỏ tâm ấy
Người trí ấy diệt sân,
Được gọi người hiền
thiện.

264. Đâu trọc, không Sa môn
Nếu phóng túng, nói láo.
Ai còn đầy dục tham,

Sao được gọi Sa môn ?

265. Ai lắng dịu hoàn toàn,
Các điều ác lớn nhỏ,
Vì lắng dịu ác pháp,
Được gọi là Sa môn.

266. Chỉ khát thực nhờ
người, Đâu phải là tỷ
kheo! Phải theo pháp
toàn diện, Khát sĩ
không, không đủ.

267. Ai vượt qua thiện ác,
Chuyên sống đời Phạm Hạnh,
Sống thâm sát ở đời,
Mới xứng danh tỷ kheo.

268. Im lặng nhưng ngu si,
Đâu được gọi ẩn sĩ?
Như người cầm cán cân,
Bậc trí chọn điều lành.

269. Từ bỏ các ác pháp, Mới
thật là ẩn sĩ.

Ai thật hiểu hai đời
Mới được gọi ân sĩ.

270. Còn sát hại sinh linh,
Đâu được gọi Hiền
thánh.

Không hại mọi hữu tình,
Mới được gọi Hiền thánh.

271. Chẳng phải chỉ giới cấm
Cũng không phải học nhiều,
Chẳng phải chứng thiền định,
Sống thanh vắng một mình.

272. "Ta hưởng an ổn lạc,
Phàm phu chưa hưởng
được":

Tỷ kheo, chớ tự tin
Khi lậu hoặc chưa
diệt.

XX- Maggavagga **Phẩm Đạo**

273. Tám chánh, đường
thù thắng, Bốn câu, lý thù
thắng,
Ly tham, pháp thù thắng,
Giữa các loài hai chân,
Pháp nhân, người thù thắng.

274. Đường này, không
đường khác Đưa đến kiến
thanh tịnh. Nếu người theo
đường này, Ma quân sẽ mê
loạn.

275. Nếu người theo đường
này, Đau khổ được đoạn
tận.

Ta dạy người con đường.
Với trí, gai chướng diệt.

276. Người hãy nhiệt tình
làm, Như Lai chỉ thuyết
dạy. Người hành trì
thiền định Thoát trôi
buộc ác Ma.

277. Tất cả hành vô thường
Với Tuệ, quán thấy vậy
Đau khổ được nhàm chán:
Chính con đường thanh tịnh.

278. Tất cả hành khổ đau Với
Tuệ, quán thấy vậy,
Đau khổ được nhàm chán:
Chính con đường thanh tịnh.

279. Tất cả pháp vô ngã, Với
Tuệ, quán thấy vậy,
Đau khổ được nhàm chán:
Chính con đường thanh tịnh.

280. Khi cần, không nỗ lực,
Tuy trẻ mạnh, nhưng
lười
Chí nhu nhược, biếng nhác.
Với trí tuệ thụ động,
Sao tìm được chánh đạo?

281. Lời nói được thận trọng,
Tâm tư khéo hộ phòng,
Thân chớ làm điều ác,
Hãy giữ ba nghiệp tịnh,
Chứng đạo thánh nhân dạy.

282. Tu Thiên, trí tuệ sanh,
Bỏ Thiên, trí tuệ diệt.
Biết con đường hai ngã
Đưa đến hữu, phi hữu,
Hãy tự mình nỗ lực,
Khiến trí tuệ tăng trưởng.

283. Đốn rừng không đốn
cây
Từ rừng, sinh sợ hãi; Đốn
rừng [1] và ái dục, Tỷ
kheo, hãy tịch tịch.

284. Khi nào chưa cắt tiết,
Ái dục giữa gái trai,
Tâm ý vẫn buộc ràng, Như
bò con vú mẹ.

285. Tự cắt dây ái dục,
Như tay bẻ sen thu,
Hãy tu đạo tịch tịnh, Niết
bàn, Thiện Thệ dạy.

286. Mùa mưa ta ở đây
Đông, hạ cũng ở đây,
Người ngu tâm tưởng vậy,
Không tự giác hiểm nguy.

287. Người tâm ý đắm say
Con cái và súc vật, Từ
thần bắt người ấy,
Như lụt trôi hàng ngũ.

288. Một khi từ thần đến,
Không có con che chở,
Không cha, không bà con,
Không thân thích che chở.

289. Biết rõ ý nghĩa này,
Bậc trí lo trì giới,
Mau lẹ làm thanh tịnh, Con
đường đến Niết bàn.

CHÚ THÍCH [1] Dục vọng

XXI- Pakinnakavagga **Phẩm Tạt Lọc**

290. Nhờ từ bỏ lạc nhỏ,
Thấy được lạc lớn hơn,
Bậc trí bỏ lạc nhỏ,
Thấy được lạc lớn hơn.

291. Gieo khổ đau cho người,
Mong cầu lạc cho mình,
Bị hận thù buộc ràng
Không sao thoát hận thù.

292. Việc đáng làm, không
làm, Không đáng làm,
lại làm,

Người ngạo mạn, phóng dật,
Lậu hoặc ắt tăng trưởng.

293. Người siêng năng cần
mẫn,
Thường thường quán thân niệm,
Không làm việc không
đáng, Gắng làm việc đáng
làm, Người tư niệm giác
tỉnh, Lậu hoặc được tiêu
trừ.

294. Sau khi giết mẹ cha [1]
Giết hai vua Sát ly [2]
Giết vương quốc, quân thần
[3] Vô ưu, Phạm chí sống.

295. Sau khi giết mẹ cha,
Hai vua Bà la môn
Giết hổ tướng thứ năm [4]
Vô ưu, Phạm chí sống.

296. Đệ tử Gotama,
Luôn luôn tự tỉnh giác Vô
luận ngày hay đêm,
Thường tưởng niệm Phật
Đà.

297. Đệ tử Gotama,
Luôn luôn tự tỉnh giác,
Vô luận ngày hay đêm,
Thường tưởng niệm Chánh
Pháp.

298. Đệ tử Gotama,
Luôn luôn tự tỉnh giác,
Vô luận ngày hay đêm,
Thường tưởng niệm Tăng
già.

299. Đệ tử Gotama,
Luôn luôn tự tỉnh giác, Vô
luận ngày hay đêm,
Thường tưởng niệm sắc
thân. 300. Đệ tử Gotama,
Luôn luôn tự tỉnh giác,
Vô luận ngày hay đêm,
Ý vui niệm bất hại.

301. Đệ tử Gotama,
Luôn luôn tự tỉnh giác,
Vô luận ngày hay đêm,
Ý vui tu thiền quán.

302. Vui hạnh xuất gia khó,
Tại gia sinh hoạt khó,
Sống bạn không đồng, khổ,
Trôi lăn luân hồi, khổ.
Vây chớ sống luân hồi,
Chớ chạy theo đau khổ.

303. Tín tâm, sống giới hạnh
Đủ danh xưng tài sản,
Chỗ nào người ấy đến,
Chỗ ấy được cung kính.

304. Người lành dầu ở xa
Sáng tỏ như núi tuyết,
Người ác dầu ở gần
Như tên bắn đêm đen.

305. Ai ngồi nằm một mình,
Độc hành không buồn chán,
Tự điều phục một mình
Sống thoải mái rừng sâu.

CHÚ THÍCH

[1] Ái dục và mạn.

[2] Thường kiến và biên kiến.

[3] 12 xứ

[4] Nghi

XXII- Nirayavagga Phẩm Địa Ngục

306. Nói láo đọa địa ngục
Có làm nói không làm,
Cả hai chết đồng đẳng,
Làm người, nghiệp hạ
liệt.

307. Nhiều người khoác cà
sa, Ác hạnh không nhiếp

phục. Người ác, do ác
hạnh,

Phải sanh cõi Địa ngục.

308. Tốt hơn nuốt hòn sắt
Cháy đỏ như than hồng,
Hơn ác giới, buông lung Ăn
đồ ăn quốc độ.

309. Bốn nạn chờ đợi người,
Phóng dật theo vợ người ;
Mắc họa, ngủ không yên,
Bị chê là thứ ba,
Đọa địa ngục, thứ bốn.

310. Mắc họa, đọa ác thú, Bị
hoảng sợ, ít vui.
Quốc vương phạt trọng hình.
Vây chớ theo vợ người.

311. Như cỏ sa [1] vụng nắm,
Tất bị họa đứt tay. Hạnh
sa môn tà vậy, Tất bị
đọa địa ngục.

312. Sống phóng dăng buông
lung, Theo giới cấm ô
nhiễm,
Sống phạm hạnh đáng nghi
Sao chứng được quả lớn.

313. Cần phải làm, nên làm
Làm cùng tận khả năng
Xuất gia sống phóng dăng,
Chỉ tăng loạn bụi đời.

314. Ác hạnh không nên làm,
Làm xong, chịu khổ lụy,
Thiện hạnh, ắt nên làm,
Làm xong, không ăn năn.

315. Như thành ở biên thù,
Trong ngoài điều phòng hộ
Cũng vậy, phòng hộ mình,
Sát na chớ buông lung.
Giây phút qua, sâu muợn.
Khi rơi vào địa ngục.

316. Không đáng hổ, lại hổ.
Việc đáng hổ, lại không.
Do chấp nhận tà kiến,
Chúng sanh đi ác thú.

317. Không đáng sợ, lại sợ,
Đáng sợ, lại thấy không,
Do chấp nhận tà kiến.
Chúng sanh đi ác thú.

318. Không lỗi, lại thấy lỗi,
Có lỗi, lại thấy không,
Do chấp nhận tà kiến,
Chúng sanh đi ác thú.

319. Có lỗi, biết có lỗi,
Không lỗi, biết là không,
Do chấp nhận chánh kiến,
Chúng sanh đi cõi lành.

CHÚ THÍCH

[1] Cỏ Kusa

XXIII- Nagavagga

Phẩm Voi

320. Ta như voi giữa trận
Hứng chịu cung tên roi,
Chịu đựng mọi phi báng.
Ác giới rất nhiều người.

321. Voi luyện, đưa dự hội,
Ngựa luyện, được vua cưới,
Người luyện, bậc tối thượng
Chịu đựng mọi phi báng.

322. Tốt thay, con la thuần,
Thuần chủng loài ngựa Xinh.
Đại tượng, voi có ngài.
Tự điều mới tối thượng.

323. Chẳng phải loài cưỡi ấy,
Đưa người đến Niết bàn,
Chỉ có người tự điều,
Đến đích nhờ điều phục.

324. Con voi tên Tài Hộ,
Phát dục, khó điều phục,
Trói buộc, không ăn uống.
Voi nhớ đến rừng voi.

325. Người ưa ngủ, ăn lớn
Nằm lăn lóc qua lại,
Chẳng khác heo no bụng,
Kẻ ngu nhập thai mãi. 326.
Trước tâm này buông
lung, Chạy theo ái, dục,
lạc.
Nay Ta chánh chế ngự,
Như cầm móc điều voi.

327. Hãy vui không phóng
dật, Khéo phòng hộ tâm
ý. Kéo mình khỏi ác
đạo, Như voi bị sa lũy.

328. Nếu được bạn hiền trí
Đáng sống chung, hạnh lành,
Nhiếp phục mọi hiểm nguy
Hoan hỷ sống chánh niệm.

329. Không gặp bạn hiền trí.
Đáng sống chung, hạnh
lành Như vua bỏ nước
bại, Hãy sống riêng cô
độc, Như voi sống rừng
voi.

330. Tốt hơn sống một mình,
Không người ngu kết
bạn.

Độc thân, không ác
hạnh Sống vô tư vô lự,
Như voi sống rừng voi.

331. Vui thay, bạn lúc cần!
Vui thay, sống biết đủ,
Vui thay, chết có đức!

Vui thay, mọi khổ đoạn.

332. Vui thay, hiểu kính mẹ,

Vui thay, hiểu kính cha,
Vui thay, kính Sa môn,
Vui thay, kính Hiền
Thánh.

333. Vui thay, già có giới!
Vui thay, tin an trú!
Vui thay, được trí tuệ,
Vui thay, ác không làm.

XXIV- Tanhavagga

Phẩm Tham ái

334. Người sống đời phóng
dật,
Ái tăng như dây leo.
Nhảy đời này đời khác,
Như vượn tham quả rừng.

335. Ai sống trong đời này,
Bị ái dục buộc ràng
Sâu khổ sẽ tăng trưởng, Như
cỏ Bi gặp mưa.

336. Ai sống trong đời này
Ái dục được hàng phục Sâu
roi khỏi người ấy
Như giọt nước lá sen.

337. Đây điều lành Ta dạy,
Các người tụ họp đây,
Hãy nhổ tận gốc ái Như
nhổ gốc cỏ Bi.
Chớ để ma phá hoại, Như
giòng nước cỏ lau.

338. Như cây bị chặt đốn,
Gốc chưa hại vẫn bền Ái
tùy miên chưa nhổ,
Khổ này vẫn sanh hoài.

339. Ba mươi sáu dòng ái [1],
Trời người đến khổ ái.
Các tư tưởng tham ái.
Cuốn trôi người tà kiến.

340. Dòng ái dục chảy khắp,
Như giầy leo mọc tràn,
Thấy giầy leo vừa sanh, Với
tuệ, hãy đoạn gốc.

341. Người đời nhớ ái dục,
Ưu thích các hỷ lạc.
Tuy mong cầu an lạc, Chúng
vẫn phải sanh già. 342.
Người bị ái buộc ràng, Vùng
vẫy và hoảng sợ, Như thỏ bị
sa lưới. Chúng sanh ái trói
buộc, Chịu khổ đau dài dài.

343. Người bị ái buộc ràng,
Vùng vẫy và hoảng sợ,
Như thỏ bị sa lưới.
Do vậy vị tỷ kheo,
Mong cầu mình ly tham
Nên nhiếp phục ái dục.

344. Lìa rừng lại hướng rừng
[2] Thoát rừng chạy
theo rừng. Nên xem
người như vậy,
Được thoát khỏi buộc ràng.
Lại chạy theo ràng buộc.

345. Sắt, cây, gai trói buộc
Người trí xem chưa
bên. Tham châu báu,
trang sức Tham vọng
vợ và con.

346. Người có trí nói rằng:
Trói buộc này thật bên.
Trì kéo xuống, lún
xuống, Nhưng thật sự
khó thoát. Người trí cắt
trừ nó,
Bỏ dục lạc, không màng.

347. Người đắm say ái dục
Tự lao mình xuống
dòng Như nhện sa lưới
đệt. Người trí cắt trừ
nó,
Bỏ mọi khổ, không màng.

348. Bỏ quá, hiện, vị lai,
Đến bờ kia cuộc đời,
Ý giải thoát tất cả,
Chớ vướng tại sanh
già.

349. Người tà ý nhiếp phục,
Tham sắc bén nhìn tịnh,
Người ấy ái tăng trưởng,
Làm giầy trói mình chặt.

350. Ai vui, an tịnh ý,
Quán bất tịnh, thường niệm,
Người ấy sẽ diệt ái,
Cắt đứt Ma trói buộc.

351. Ai tới đích không sợ,
Ly ái, không nhiễm ô Nhỏ
mũi tên sanh tử,
Thân này thân cuối cùng.

352. Ái lìa, không chấp thủ.
Cú pháp khéo biện tài Thấu
suốt từ vô ngại, Hiểu thứ
lớp trước sau.
Thân này thân cuối cùng
Vị như vậy được gọi, Bậc
Đại trí, đại nhân.

353. Ta hàng phục tất cả,
Ta rõ biết tất cả,
Không bị nhiễm pháp nào.
Ta từ bỏ tất cả Ái
diệt, tự giải thoát. Đã
tự mình thắng trí, Ta
gọi ai thầy ta?

354. Pháp thí, thắng mọi thí!
Pháp vị, thắng mọi vị!
Pháp hỷ, thắng mọi hỷ! Ái
diệt, thắng mọi khổ!

355. Tài sản hại người ngu.
Không người tìm bờ kia Kẻ
ngu vì tham giàu,
Hại mình và hại người.

356. Cỏ làm hại ruộng vườn,
Tham làm hại người đời.
Bồ thí người ly tham,
Do vậy được quả lớn.

357. Cỏ làm hại ruộng vườn,
Sân làm hại người đời.
Bồ thí người ly sân,
Do vậy được quả lớn.

358. Cỏ làm hại ruộng vườn,
Si làm hại người đời, Bồ
thí người ly si,
Do vậy được quả lớn.

359. Cỏ làm hại ruộng vườn,
Dục làm hại người đời.
Bồ thí người ly dục,
Do vậy được quả lớn.

CHÚ THÍCH

[1] tham ái có 3 loại: dục lạc,
chấp hữu, chấp phi hữu;
kết hợp với 6 căn và 6
trần thành 36 dòng ái

[2] Lìa ái dục gia đình, lại
chạy theo khổ hạnh ở rừng
núi

XXV- Bhikkhuvagga Phẩm Tỷ Kheo

360. Lành thay, phòng hộ
mắt!
Lành thay, phòng hộ tai!
Lành thay, phòng hộ mũi!
Lành thay, phòng hộ lưỡi.

361. Lành thay phòng hộ
thân! Lành thay, phòng
hộ lờì, Lành thay, phòng
hộ ý.

Lành thay, phòng tất cả.
Tỷ kheo phòng tất cả,
Thoát được mọi khổ đau.

362. Người chế ngự tay chân,
Chế ngự lời và đầu,
Vui thích nội thiền định,
Độc thân, biết vừa đủ,
Thật xứng gọi tỷ kheo.

363. Tỷ kheo chế ngự miệng,
Vừa lời, không cống cao,
Khi trình bày pháp nghĩa,
Lời lẽ dịu ngọt ngào.

364. Vị tỷ kheo thích Pháp,
Mến pháp, suy tư Pháp.
Tâm tư niệm chánh Pháp,
Không rời bỏ chánh Pháp.

365. Không khinh điều mình
được, Không ganh
người khác được, Tỷ
kheo ganh tỵ người,
Không sao chứng Thiền
Định. 366. Tỷ kheo dẫu được
ít,
Không khinh điều mình
được, Sống thanh tịnh không
nhác, Chư thiên khen vị này.

367. Hoàn toàn, đối danh sắc,
Không chấp Ta, của Ta.
Không chấp, không sâu nã.
Thật xứng danh Tỷ kheo.

368. Tỷ kheo trú Từ Bi, Tín
thành giáo Pháp Phật,
Chứng cảnh giới tịch tịnh.
Các hạnh an tịnh lạc.

369. Tỷ kheo, tắt thuyền này,
Thuyền không, nhẹ đi
mau. Trừ tham, diệt sân
hận,
Tắt chứng đạt Niết Bàn.

370. Đoạn năm [1], từ bỏ năm
[2], Tu tập năm [3] tối
thượng, Tỷ kheo cắt
năm trói [4], Xứng danh
vượt "bộc lưu" [5].

371. Tỷ kheo, hãy tu thiền,
Chớ buông lung phóng dật,
Tâm chớ đắm say dục,
Phóng dật, nuốt sắt nóng
Bị đốt, chớ than khổ!

372. Không trí tuệ, không
thiền, Không thiền,
không trí tuệ. Người có
thiền có tuệ, Nhất định
gần Niết Bàn.

373. Bước vào ngôi nhà
trống,

Tỷ kheo tâm an tịnh,
Thọ hưởng vui siêu
nhân,
Tịnh quán theo chánh pháp.

374. Người luôn luôn chánh
niệm, Sự sanh diệt các
uẩn,

Được hoan hỷ, hân hoan,
Chỉ bậc bất tử biết.

375. Đây Tỷ kheo có trí,
Tu tập pháp căn bản
Hộ căn, biết vừa đủ,
Gìn giữ căn bản giới,
Thường gần gũi bạn lành,
Sống thanh tịnh tinh cần.

376. Giao thiệp khéo thân
thiện,
Cử chỉ mực đoan trang.
Do vậy hưởng vui nhiều,
Sẽ dứt mọi khổ đau.

377. Như hoa Vassika [6],
Quăng bỏ cánh úa tàn,
Cũng vậy vị Tỷ kheo,
Hãy giải thoát tham sân.

378. Thân tịnh, lời an tịnh,
An tịnh, khéo thiền tịnh.
Tỷ kheo bỏ thế vật,
Xứng danh bậc tịch tịnh.

379. Tự mình chỉ trích mình,
Tự mình dò xét mình,
Tỷ kheo tự phòng hộ,
Chánh niệm trú an lạc.

380. Tự mình y chỉ mình,
Tự mình đi đến mình,
Vậy hãy tự điều phục,
Như khách buôn ngựa
hiền.

381. Tỷ kheo nhiều hân hoan,
Tịnh tín giáo pháp Phật,
Chứng cảnh giới tịch tịnh,
Các hạnh an tịnh lạc.

382. Tỷ kheo tuy tuổi nhỏ
Siêng tu giáo pháp Phật,
Soi sáng thế gian này,
Như trăng thoát khỏi
mây.

CHÚ THÍCH

[1] Thân kiến, nghi, giới cảm
thù, dục ái, sân.
[2] Sắc ái, vô sắc ái, mạn, trạo
cử, vô minh. [3] Tín, tấn, niệm,
định, tuệ. [4] 5 trói buộc: tham,
sân, si, mạn, tà kiến [5] Bộc lưu:
dòng nước lũ [6] Bông lái.

XXVI- Brahmanavagga Phẩm Bà La Môn

383. Hỡi này Bà-la-môn,
Hãy tinh tấn đoạn lòng,
Từ bỏ các dục lạc,
Biết được hành đoạn diệt,
Người là bậc vô vi.

384. Nhờ thường trú hai pháp
[1] Đến được bờ bên kia.
Bà-la-môn có trí,
Mọi kiết sử dứt sạch.

385. Không bờ này, bờ kia
[2]
Cả hai bờ không có,
Lìa khổ, không trói buộc
Ta gọi Bà-la-môn.

386. Tu thiên, trú ly trần
Phận sự xong, vô lậu,
Đạt được đích tối thượng,
Ta gọi Bà-la-môn.

387. Mặt trời sáng ban ngày,
Mặt trăng sáng ban đêm.
Khí giới sáng ban đêm.
Khí giới sáng Sát ly,
Thiên định sáng Phạm
chí. Còn hào quang đức
Phật, Chói sáng cả ngày
đêm.

388. Dứt ác gọi Phạm chí,
Tịnh hạnh gọi Sa môn,
Tự mình xuất cầu ướ,
Nên gọi bậc xuất gia.

389. Chớ có đập Phạm chí!
Phạm chí chớ đập lại!
Xấu thay đập Phạm chí
Đập trả lại xấu hơn!

390. Đối với Bà-la-môn, Đây
[3] không lợi ích nhỏ.
Khi ý không ái luyến,
Tâm hại được chận đứng,
Chỉ khi ấy khổ diệt.

391. Với người thân miệng ý,
Không làm các ác hạnh
Ba nghiệp được phòng hộ,
Ta gọi Bà-la-môn.

392. Từ ai, biết chánh pháp
Bậc Chánh Giác thuyết
giảng, Hãy kính lễ vị ấy,
Như Phạm chí thờ lửa.

393. Được gọi Bà-la-môn,
Không vì đầu bện tóc,
Không chủng tộc, thọ sanh,
Ai thật chân, chánh, tịnh,
Mới gọi Bà-la-môn.

394. Kẻ ngu, có ích gì
Bện tóc với da dê,
Nội tâm toàn phiền
nã,
Ngoài mặt đánh bóng suông.

395. Người mặc áo đồng rác,
Gây ốm, lộ mạch gân,
Độc thân thiền trong rừng.
Ta gọi Bà-la-môn.

396. Ta không gọi Phạm chí,
Vi chỗ sanh, mẹ sanh.
Chỉ được gọi tên suông
Nếu tâm còn phiền nã.
Không phiền nã, chấp trước
Ta gọi Bà-la-môn.

397. Đoạn kết các kiết sử,
Không còn gì lo sợ
Không đấm trước buộc ràng
Ta gọi Bà-la-môn.

398. Bỏ đai da [4] bỏ cương
[5]
Bỏ dây [6], đồ sở thuộc [7]
Bỏ then chốt [8], sáng suốt,
Ta gọi Bà-la-môn.

399. Không ác ý, nhẫn chịu,
Phỉ báng, đánh, phạt
hình, Lây nhẫn làm quân
lực, Ta gọi Bà-la-môn.

400. Không hận, hết bồn
phận,
Trì giới, không tham ái,

Nhiếp phục, thân cuối cùng,
Ta gọi Bà-la-môn.

401. Như nước trên lá sen,
Như hột cải đầu kim,
Người không nhiễm ái dục,
Ta gọi Bà-la-môn.

402. Ai tự trên đời này,
Giác khổ, diệt trừ khổ,
Bỏ gánh nặng, giải thoát,
Ta gọi Bà-la-môn.

403. Người trí tuệ sâu xa,
Khéo biết đạo, phi đạo
Chứng đạt đích vô thượng,
Ta gọi Bà-la-môn.

404. Không liên hệ cả hai,
Xuất gia và thế tục,
Sống độc thân, ít dục,
Ta gọi Bà-la-môn.

405. Bỏ trượng, đối chúng
sanh,
Yếu kém hay kiên cường,
Không giết, không bảo giết,
Ta gọi Bà-la-môn.

406. Thiên thần giữa thù địch
Ôn hòa giữa hung hăng.
Không nhiễm giữa,
nhiễm trước, Ta gọi Bà-
la-môn.

407. Người bỏ rơi tham sân,
Không mạn không ganh
tị, Như hột cải đầu kim,
Ta gọi Bà-la-môn.

408. Nói lên lời ôn hòa, Lợi
ích và chân thật,
Không mất lòng một ai,
Ta gọi Bà-la-môn.

409. Ở đời, vật dài, ngắn,
Nhỏ, lớn, đẹp hay xấu
Phàm không cho không lấy,
Ta gọi Bà-la-môn.

410. Người không có hy cầu,
Đời này và đời sau,
Không hy cầu, giải thoát,
Ta gọi Bà-la-môn.

411. Người không còn tham
ái,
Có trí, không nghi
hoặc, Thể nhập vào
bất tử, Ta gọi Bà-la-
môn.

412. Người sống ở đời này,
Không nhiễm cả thiện, ác,
Không sâu, sạch không bụi
Ta gọi Bà-la-môn.

413. Như trăng sạch không
uế
Sáng trong và tịnh lặng,
Hữu ái được đoạn tận,
Ta gọi Bà-la-môn.

414. Vượt đường nguy hiểm
này, Nhiếp phục luân
hồi, si,
Đến bờ kia thiên định
Không dục ái, không nghi,
Không chấp trước, tịch tịnh,
Ta gọi Bà-la-môn.

415. Ai ở đời đoạn dục,
Bỏ nhà, sống xuất gia,
Dục hữu được đoạn tận,
Ta gọi Bà-la-môn.

416. Ai ở đời đoạn ái
Bỏ nhà, sống xuất gia,
Ái hữu được đoạn tận,
Ta gọi Bà-la-môn.

417. Bỏ trôi buộc loài người,
Vượt trôi buộc cõi trời.
Giải thoát mọi buộc
ràng, Ta gọi Bà-la-môn.

418. Bỏ điều ưa, điều ghét,
Mát lạnh, diệt sanh y
Bậc anh hùng chiến thắng,
Nhiếp phục mọi thế giới,
Ta gọi Bà-la-môn.

419. Ai hiểu rõ hoàn toàn
Sanh tử các chúng sanh,
Không nhiễm, khéo vượt
qua, Sáng suốt chân giác
ngộ, Ta gọi Bà-la-môn.

420. Với ai, loài trời, người
Cùng với Càn thất bà,
Không biết chỗ thọ sanh
Lậu tận bậc La-hán.
Ta gọi Bà-la-môn.

421. Ai quá, hiện, vị lai
Không một sở hữu gì,
Không sở hữu không nắm,
Ta gọi Bà-la-môn.

422. Bậc trâu chúa, thù thắng
Bậc anh hùng, đại sĩ,
Bậc chiến thắng, không
nhiễm, Bậc tẩy sạch, giác
ngộ, Ta gọi Bà-la-môn.

423. Ai biết được đời trước,
Thấy thiên giới, đọa xứ,
Đạt được sanh diệt tận
Thắng trí, tự viên
thành Bậc mâu ni đạo
sĩ. Viên mãn mọi
thành tựu Ta gọi Bà-
la-môn.

DHAMMAPADA SUTTA

I- Yamakavagga Twin Verses

1. Mind precedes all knowables, mind's their chief, mind-made are they. If with a corrupted mind one should either speak or act dukkha follows caused by that, as does the wheel the ox's hoof.

2. Mind precedes all knowables, mind's their chief, mind-made are they. If with a clear, and confident mind one should speak and act happiness follows caused by that, as one's shadow ne'er departing.

3. Who bears within them enmity: "He has abused and beaten me, defeated me and plundered me", hate is not allayed for them.

4. Who bears within no enmity: "He has abused and beaten me, defeated me and plundered me", hate is quite allayed for them.

5. Never here by enmity are those with enmity allayed, they are allayed by

amity, this is the timeless Truth.

6. Still others do not understand that we must perish in this world, those who understand this, their quarrels are allayed.

7. One who beauty contemplates, whose faculties are unrestrained, in food no moderation knows, is languid, who is indolent: that one does Mara overthrow as wind a tree of little strength.

8. One who foulness contemplates, whose faculties are wellrestrained, in food does moderation know, is full of faith, who's diligent: that one no Mara overthrows, as wind does not a rocky mount.

9. One who wears the stainless robe who's yet not free from stain, without restraint and truthfulness for the stainless robe's unfit.

10. But one who is selfcleansed of stain, in moral conduct firmly set, having restraint and truthfulness is fit for the stainless robe.

11. Conceiving the real in unreality while seeing unreal the truly real, roaming fields of thoughts illformed:

never they at the real arrive.

12. That which is real they know as real, that unreal, to be unreal; roaming fields of thought wellformed they at the real arrive.

13. Even as the rain does penetrate a house that's badly thatched, likewise lust does penetrate the mind uncultivated.

14. As rain does never penetrate a house that is well-thatched, so lust does never penetrate the mind well cultivated.

15. Here one grieves, one grieves hereafter, in both ways does the evil-doer grieve; one grieves and is afflicted, one's own base kammass seeing.

16. Here one joys, one joys hereafter, in both ways does the meritmaker joy; one joys and one rejoices, one's own pure kammass seeing.

17. Here one burns, one burns hereafter, in both ways does the evil-doer burn; evil I've done, remorsefully one burns, and more one burns passed to realms of woe.

18. Here one's glad, one's glad hereafter, in both ways is the meritmaker glad; "Merit I've made", serenely one is glad, and more one's glad passed to blissful states.

19. Though many sacred texts he chants the heedless

man's no practicer, as cowherd counting other's kine in samanaship he has no share.

20. Though few of the sacred texts he chants in Dhamma does his practice run, clear of delusion, lust and hate, wisdom perfected, with heart well-freed, not clinging to this or other world, in samanaship he has a share

II- Appamadavagga Heedfulness

21. Heedfulness is the Deathless path, heedlessness, the path to death. Those who are heedful do not die, heedless are like the dead.

22. The wise then, recognizing this as the distinction of heedfulness, pleased with the spheres of Nobles Ones, in heedfulness rejoice.

23. They meditate persistently, constantly they firmly strive, the steadfast to Nibbana reach, the Unexcelled Secure from bonds.

24. Assiduous and mindful, pure kamma making, considerate, restrained, by Dhamma living, and in heedfulness, for one such spreads reknown.

25. By energy and heedfulness, by taming and by self-control, the one who's wise should make as isle no flood can overwhelm.
26. Foolish folk of little wit in heedlessness indulge, the one who's wise guards heedfulness kin to the greatest wealth.
27. Don't indulge in heedlessness! Don't come near to sexual joys! The heedful and contemplative attains abundant bliss.
28. When one who's wise does drive away heedlessness by heedfulness, having ascended wisdom's tower steadfast, one surveys the fools, griefless, views the grieving folk, as mountaineer does those below.
29. Among the heedless, heedful, among the sleepy, wide awake. As the swift horse outruns a hack so one of good wisdom wins.
30. Heedfulness is always praised, heedlessness is ever blamed. By heedfulness did Magha go to lordship of the gods.
31. The bhikkhu liking heedfulness, seeing fear

in heedlessness, advances as a conflagration burning fetters great and small.

32. The bhikkhu liking heedfulness, seeing fear in heedlessness, never will he fall away, near is he to Nibbana.

III- Cittavagga Mind

33. Mind agitated, wavering, hard to guard and hard to check, one of wisdom renders straight as arrow-maker a shaft.

34. As fish from watery home is drawn and cast upon the land, even so flounders this mind while Mara's Realm abandoning.

35. The mind is very hard to check and swift, it falls on what it wants. The training of the mind is good, a mind so tamed brings happiness.

36. The mind is very hard to see and find, it falls on what it wants. One who's wise should guard the mind, a guarded mind brings happiness.

37. Drifting far, straying all alone, formless, recumbent in a cave. They will be free from Mara's bonds who do restrain this mind.

38. One of unsteady mind, who doesn't know True Dhamma, who is of wavering confidence wisdom fails to win.

39. One of unflooded mind, a mind that is not battered, abandoning evil, merit too, no fear for One Awake.

40. Having known this urn-like body, made firm this mind as fortress town, with wisdom-weapon one fights Mara while guarding booty, unattached.

41. Not long alas, and it will lie this body, here upon the earth. Discarded, void of consciousness, useless as a rotten log.

42. Whatever foe may do to foe, or haters those they hate the ill-directed mind indeed can do one greater harm.

43. What one's mother, what one's father, whatever other kin may do, the well directed mind indeed can do greater good.

IV- Pupphavagga Flowers

44. Who will comprehend this earth, the world of Yama, and the gods? Who will discern the welltaught Dhamma as one who's skilled selects a flower?

45. One Trained will comprehend this earth, the world of Yama, and the gods, One Trained discerns the welltaught Dhamma as one who's skilled selects a flower.

46. Having known this frothlike body and awakening to its mirage nature, smashing Mara's flowered shafts unseen beyond the Death-king go.

47. For one who has a clinging mind and gathers only pleasureflowers, Death does seize and carry away as great flood a sleeping village.

48. For one of desires insatiate who gathers only pleasureflowers, for one who has a clinging mind Death the sovereign overpowers.

49. Just as a bee in a flower harming neither hue nor scent gathers nectar, flies away, so in towns a Wise One fares.

50. Not others' opposition nor what they did or failed to do, but in oneself should be sought things done, things left undone.

51. Just as a gorgeous blossom brilliant but unscented, so fruitless the

well-spoken words of one who does not act.

52. Just as a gorgeous blossom, brilliant and sweet-scented, so fruitful the well-spoken words of one who acts as well.

53. As from a mass of flowers many a garland may be made, so by one born mortal should many good deeds be done.

54. The fragrance of flowers drifts with the wind as sandalwood, jasmine of lavender. The fragrance of the virtuous sweeps the wind, all pervasive is virtue of the good.

55. Sandalwood or lavender, lotus or the jasmine great, of these many fragrances virtue's fragrance is supreme.

56. Faint is this fragrance of lavender and sandalwood, but fragrance of the virtuous soars sublime amongst the gods.

57. Of those with perfect virtue who dwell in heedfulness, freed by Final Knowledge: Mara cannot know their path.

58. As beside the highroad where rubbish in a pit is flung there flourishes the lotus bloom fragrant and the mind's delight.

59. So among rubbish-beings, common humans blindbecome, the Perfect Buddha's pupil outshines with wisdom bright.

V- Balavagga Fools

60. Long is the night for the sleepless, long is the league for the weary one, samsara's way is long for fools who know not the Dhamma True.

61. If a wayfarer fails to find one better or equal, steadfast he should fare alone for a fool's no fellowship.

62. "Sons have I, wealth have I", thus the fool is fretful. He himself is not his own, how then are sons, how wealth?

63. Conceiving so his foolishness the fool is thereby wise, while "fool" is called that fool conceited that he's wise.

64. Though all through life the fool might wait upon the wise, no more Dhamma can he sense than spoon the taste of soup.

65. Though briefly one intelligent might wait upon the wise, quickly Dhamma he can sense as tongue the taste of soup.

66. Fools of feeble wisdom
fare enemies to
themselves, making evil
kamma which is of bitter
fruit.
67. That kamma's not
wellmade from which
there is remorse, of
which one senses the
result with weeping and
a tearstained face.
68. But well-made is that
kamma
which done brings no
remorse, of which one senses
the result with glad mind and
with joy.
69. When evil kamma's
immature
the fool thinks it is honeyed,
but when the evil has
matured then to the fool
comes dukkha.
70. Month after month with
blady-grass tip the fool
may take his food; he's
not worth the slightest
bit of one who Dhamma
knows.
71. As milk, is evil kamma
done, so slowly does it
sour. Smouldering does
it follow the fool like
fire with ashes covered.
72. Truly to his detriment
skill is born to the fool;
ruined is his better
nature and scattered are
his wits.
73. For position a fool may
wish: among the
bhikkhus precedence, in
monasteries authority,
from other families
honours.
74. Both monks and laymen,
let them think "This was
done by me, whatever
the works, both great
and small, let them
depend on me". Such the
intention of a fool,
swollen his greed and
conceit.
75. One is the way to
worldly gain, another to
Nibbana goes. Clearly
comprehending this the
bhikkhu, Buddha's
follower
should wallow not in
proffered gifts, surrendering
instead to solitude.
- VI- Panditavagga**
The Wise
76. Should one a man of
wisdom meet who points
out faults and gives
reproof, who lays a
hidden treasure bare,
with such a sage should
one consort. Consorting
so is one enriched and
never in decline.
77. Let him exhort, let him
instruct, and check one
from abasement. Dear
indeed is he to the true,
not dear is he to the
false.
78. Don't go around with
evil friends, with rogues
do not resort. Spend your
time with noble friends,
and worthy ones consort.
79. Happy is he who
Dhamma drinks with
heart that's clear and
cool. One so wise e'er
delights in Dhamma
declared by the Noble.
80. Irrigators govern waters,
fletchers fashion shafts,
as joiners shape their
timber those who are
wise tame themselves.
81. Just as a mighty boulder
stirs not with the wind,
so the wise are never
moved either by praise
or blame.
82. Even as a fathomless
lake, a lake so calm and
clear, so dhammas
having heard serene the
wise become.
83. Everything the good
renounce, the peaceful
chatter not of fond
delights, and whether
touched by pleasure or
pain nor joy or woe in
the wise is seen.
84. Neither for one's own,
nor for another's sake
one should wish for
children, wealth and
estate, nor success desire
by means unjust, thus

virtuous, and wise,
righteous one would be.

85. Among folk they are few
who go to the Further
Shore, most among
humanity scurry on this
hither shore.

86. But they who practise
Dhamma
according to Dhamma well-
told, from Death's Domain
hard to leave they'll cross
to the Further Shore.

87. Abandoning the
Dhammas dark the wise
should cultivate the
bright, having from home to
homeless gone in solitude
unsettling.

88. Let them desire that rare
delight renouncing
pleasures, owing nought,
those wise ones should
cleanse themselves from
all defilements of the
mind.

89. Those who come to
Wakening
with mind full-cultivated,
delight, no longer clinging, in
relinquishing attachment:
they, without pollution,
radiant, in this world have
reached Nibbana.

VII- Arahantavagga **The saints**

90. With journey finished
and sorrowless,
from everything
completely free, for one
who has loosened all the
ties passion's fever is not
found.

91. Mindful Ones exert
themselves, in no abode do
they delight, as swans
abandoning their lake home
after home they leave
behind.

92. For those who don't
accumulate, who well reflect
upon their food, they have as
range the nameless and the
void of perfect freedom too.
As birds that wing through
space, hard to trace their
going.

93. For whom pollutions
are destroyed, not attached to
any food, he has as range the
nameless and the void of
perfect freedom too. As birds
that wing through space,
hard to trace his going.

94. Whose faculties are
pacified as steeds by charioteers
welltamed, with pride
abandoned, unpolluted, to even
devas this One's dear.

95. Like earth is one
who's well-behaved, secure
and not resentful,
as city-post, as filth-free lake,
no wanderings-on for One
Who's Thus.

96. Peaceful his mind and
peaceful his speech and
actions too, perfect in
knowledge of freedom, One
Thus is of utmost peace.

97. With no beliefs, the
Unmade known,
with fetters finally severed,
with kammās cut and craving
shed, attained to humanity's
heights.

98. Whether in town or
woods, whether in vale, on
hill, wherever dwell the
Arahants so pleasing there
the earth.

99. Delightful are the
forests where folk do not
delight, there the Passionless
delight, they're not pleasure-
seekers.

VIII- Sahassavagga **Thousands**

100. Though a thousand
speeches be
composed of meaningless
lines, better the single
meaningful line one hears,
then comes to calm.

101. Though a thousand
verses be
composed of meaningless
lines, better the single line of
verse one hears, then comes
to calm.

102. Though a hundred
verses chant composed of
meaningless

lines, better the single
Dhamma line one hears, then
comes to calm.

103. Though thousand
times a thousand men in
battle one may conquer, yet
should one conquer just
oneself one is the greatest
conqueror. 104. Greater the
conquest of oneself than
subjugating others, that one
who's always wellrestrained,
that one who's tamed of self .

105. Neither deva nor
minstrel divine, nor Mara
together with Brahma, can
overthrow the victory of
such a one as this.

106. Month by month for
a hundred years a thousand
one might sacrifice, but if
for only a moment one
might honour the
selfdeveloped, such honour
then were better by far than
a century of sacrifice.

107. One might tend for a
hundred years the forest's
sacred fire, but if for only a
moment one might honour
the selfdeveloped, such
honour then were better by
far than a century of
sacrifice.

108. Whatever one who
merit seeks should for a
year make sacrifice, all
comes not to a quarter part
of honouring the Noble.

109. For one of respectful
nature who ever the elders
honours, long life and

beauty, joy and strength,
these qualities increase.

110. Though one should
live a hundred years foolish,
uncontrolled,
yet better is life for a
single day moral and
meditative.

111. Though one should
live a hundred years foolish,
uncontrolled,
yet better is life for a
single day wise and
meditative.

112. Though one should
live a hundred years
lazy, of little effort,
yet better is life for a
single day strongly
making effort.

113. Though one should
live a hundred years not
seeing rise and fall, yet
better is life for a single day
seeing rise and fall.

114. Though one should
live a hundred years not
seeing the Deathless State,
yet better is life for a
single day seeing
Deathlessness.

115. Though one should
live a hundred years
not seeing Dhamma
Supreme,
yet better is life for a
single day seeing
Dhamma Supreme.

IX- Papavagga Evil

116. Make haste towards
the good and check the
mind from evil. The one
who's is slow in making
merit delights in the mind in
evil.

117. If one should some
evil do then do it not again
and again. Do not wish for it
anew for evil grows to
dukkha.

118. If one should some
merit make do it again and
again. One should wish for
it anew for merit grows to
joy.

119. As long as evil
ripens not even the evil one
goodness knows, but when
the evil ripens then that
person evil knows.

120. As long as goodness
ripens not even the good
one evil knows, but when
the goodness ripens then
that person knows the good.

121. Think lightly not of
evil, "It will not come to
me", for by the falling of
water drops a water jar is
filled. The fool with evil
fills himself, he soaks up
little by little.

122. Think lightly not of
goodness, "It will not come to

me", for by the falling of water drops a water jar is filled. The sage with goodness fills himself, he soaks up little by little.

123. As merchant on a perilous path, great wealth having little guard, as life-loving man with poison so with evil heedful be.

124. If in the hand's no wound poison one may bear. A woundless one is poisoned not, non-doers have no evil.

125. Who offends the inoffensive, the innocent and blameless one, upon that fool does evil fall as fine dust flung against the wind.

126. Some find birth within a womb, evil-doer quicken in hell, good-farers to the heavens go, the Unpolluted wholly cool.

127. Neither in sky nor surrounding by sea, nor by dwelling in a mountain cave, nowhere is found that place in earth where one's from evil kamma free.

128. Neither in sky nor surrounding by sea, nor by dwelling in a mountain cave, nowhere is found that place in earth where one's by Death not overcome.

X- Dandavagga Punishment

129. All tremble at force, of death are all afraid. Likening others to oneself kill not nor cause to kill.

130. All tremble at force, dear is life to all. Likening others to oneself kill not nor cause to kill.

131. Whoever harms with force those desiring happiness, as seeker after happiness one gains no future joy.

132. Whoever doesn't harm with force those desiring happiness, as seeker after happiness one then gains future joy.

133. Speak not harshly to other folk, speaking so, they may retort. Dukkha indeed is quarrelsome speech and force for force may hurt you.

134. If like a broken gong never you reverberate, quarreling's not part of you, that Nibbana's reached.

135. As with force the cowherds drive their cattle out to graze, like this decay and death drive out the life from all beings.

136. When the fool does evil deeds their end he does not know, such kamma burns

the one unwise as one who's scorched by fire.

137. Whoever forces the forceless or offends the inoffensive, speedily comes indeed to one of these ten states:

138. Sharp pain or deprivation, or injury to the body, or to a serious disease, derangement of the mind;

139. Troubled by the government, or else false accusation, or by loss of relatives, destruction of one's wealth;

140. Or one's houses burn on raging conflagration, at the body's end, in hell arises that unwise one.

141. Not going naked, nor matted hair, nor filth, nor fasting, not sleeping on bare earth, no penance on heels, nor sweat nor grime can purify a mortal still overcome by doubt.

142. Even though adorned, if living in peace calm, tamed, established in the holy life, for beings all laying force aside: one pure, one peaceful, a bhikkhu is he.

143. Where in the world is found one restrained by shame, awakened out of sleep as splendid horse with whip? 144. As splendid horse touched with whip, be ardent, deeply moved, by

faith and virtue, effort too,
by meditation, Dhamma's
search, by knowledge,
kindness, mindfulness;
abandon dukkha limitless!

145. Irrigators govern
water, fletchers fashion
shafts, as joiners shape
their timber those of good
conduct tame themselves.

XI- Jaravagga **Old Age**

146. Why this laughter,
why this joy, when it's
ever blazing?
Shrouded all about by
gloom won't you look
for the light?

147. See this body
beautiful a mass of
sores, a congeries,
much considered but
miserable where
nothing's stable,
nothing persists.

148. All decrepit is this
body, diseases' nest
and frail; this foul
mass is broken up for
life does end in death.

149. These dove-hued
bones scattered in
Fall, like long white
gourds, what joy in
seeing them?

150. This city's made of
bones plastered with
flesh and blood,
within are stored
decay and death,

besmearing and
conceit.

151. Even rich royal
chariots rot, the body
too does rot, decay,
but undecaying's
Dhamma of the Good;
who to the good
declare.

152. Just as the ox grows
old so this man of
little learning: his
fleshiness increases,
his wisdom doesn't
grow.

153. Through many of
samsara's births I
hasten seeking,
finding not the builder
of this house: pain is
birth again, again.

154. O Builder of this
house, you're seen!
you shall not build a
house again; all you
beams have given
away, rafters of the
ridge decayed, mind
to the Unconditioned
gone, exhaustion of
craving has it reached.

155. Who have not led the
holy
life
nor riches won while young,
they linger on as aged cranes
around a fished-out pond.

156. Who have not led the
holy
life

nor riches won while
young, they languish on,
worn-out bows, sighing
for the past.

XII- Attavagga **Self**

157. If one holds oneself as
dear, protected, one
protects oneself. One
who's wise should be
aware through all the
watches three.

158. One should first
establish oneself in
what is proper. One
may then teach others,
and wise, one is not
blamed.

159. As one teaches others
so should one do
oneself. Well-tamed,
one may tame others,
oneself to tame is hard.

160. Oneself is refuge of
oneself, who else
indeed could refuge
be? By good training of
oneself one gains a
refuge hard to gain.

161. By oneself is evil done,
it's born of self and
selfproduced. Evil
grinds the unwise one
as diamond does the
hardest gem.

162. He whose conduct's
very bad like oak-tree
choked with ivy, so he
does towards himself
what enemies would
wish.

163. Easy is what's bad to
do, what's harmful to
oneself. But what is
good, of benefit, is
very hard to do.

164. Whatever man unwise
relies on evil views and so
condemns
the Teaching of the Arahants,
or Noble Ones who Dhamma
live, he, as a bamboo
fruiting, fruits to self-
destruction.

165. By oneself is evil done,
by oneself defiled, by
oneself it's left undone,
by self alone one
purified. Purity,
impurity on oneself
depend, no one can
purify another.

166. Let none neglect their
good for others' good
however great. Know
well oneself's own
good and to that good
attend.

XIII- Lokavagga World

167. Do not follow base
desires, nor live with
heedlessness, do not

follow wrong beliefs to
grow in worldly ways.

168. Rouse yourself, be
diligent, in Dhamma
faring well.
Who dwells in Dhamma's
happy in this birth and the next.

169. Fare in Dhamma coursing
well, in evil courses do
not fare. Who dwells in
Dhamma's happy in this
birth and the next.

170. Just as a bubble may be
seen, just as a faint
mirage, so should the
world be viewed that
the Death-king sees one
not.

171. Come, look upon this
world like to a rich,
royal chariot wherein
fools lounge at ease but
alert ones linger not.

172. Whoso was heedless
formerly but later lives
with heedfulness
illuminates all this
world as moon when
free of clouds.

173. Who by wholesome
kamma
covers up the evil done
illuminates all this world
as moon when free
from clouds.

174. This world is
blindbecome few are
here who see within as
few the birds break free
from net so those who
go to heavens.

175. Swans upon the sun's
path
fly,
the powerful through space,
conquering Mara and his host
away from the world the wise
are led.

176. For one who falsely
speaks, who disregards
the Dhamma, who other
lives denies: no evil this
one will not do.

177. To heavenly realms the
mean don't fare, fools
magnanimity ne'er
acclaim, but the one of
wisdom rejoices at
giving and happy will
be in future lives.

178. Than o'er the earth sole
sovereignty, than going
unto heaven, than
lordship over all the
worlds: better the
Steam-winner's Fruit.

XIV- Buddhavagga The Buddha

179. That Buddha
traceless of infinite range
whose victory none may e'er
undo, whose vanquished
follow to no world, then by
which track will you trace
him?

180. That Buddha
traceless of infinite range in
whom's no entangling
craving and no ensnaring
not anywhere leading, then

by which track will you trace him?

181. E'er intent on concentration, joyful in peace of letting go, mindful, wise, the perfect Buddhas, to even devas they are dear.

182. Human birth is hard to gain, hard for mortals is their life, to come to Dhamma True is hard, rare the Buddhas' arising.

183. Every evil never doing and in wholesomeness increasing and one's heart well-purifying: this is the Buddhas' Teaching. 184. Patience's the austerity supreme, "Nibbana's supreme" the Buddhas say. One who irks or others harms is not ordained or monk become.

185. Not reviling, neither harming, well-restrained in Patimokha, knowing reason in one's food, dwelling far in solitude, and striving in the mind sublime: this is the Buddhas' Teaching.

186. Not by rain of golden coins is found desires' satiety, desires are dukkha, of little joy, thus a wise one understands.

187. Even with pleasures heavenly that one finds no delight, the perfect Buddha's pupil delights in craving's end.

188. Many a refuge do they seek on hills, in woods, to sacred trees, to monasteries and shrines they go; folk by fear tormented.

189. Such refuge isn't secure, such refuge isn't supreme. From all dukkha one's not free unto that refuge gone.

190. But going for refuge to Buddha, to Dhamma and the Sangha too, one sees with perfect wisdom the tetrad of the Noble Truths: 191. Dukkha, its causal arising, the overcoming of dukkha, and the Eight-fold Path that's Noble leading to dukkha's allaying.

192. Such refuge is secure, such refuge is supreme. From all dukkha one is free unto that refuge gone.

193. Hard to find the pure and noble who isn't born just anywhere, wherever one so wise is born that family thrives happily.

194. Blessed is the birth of Buddhas, blest True Dhamma's Teaching, blest the Sangha's harmony and blessed is their striving.

195. Who venerates the venerable Buddhas or their disciples, have overcome

the manifold, grief and lamentation left.

196. They who are "Thus", venerable, cool and free from every fear - no one is able to calculate their merit as "just-so-much".

XV- Sukhavagga Happiness

197. We the unhating live happily midst the haters, among the hating humans from hatred dwell we free.

198. We who are healthy live happily midst the unhealthy, among unhealthy humans from ill-health dwell we free. 199. We the unfrenzied live happily midst the frenzied, among the frenzied humans from frenzy dwell we free.

200. We for whom there's nought live indeed so happily, joy-sustained we'll be like resplendent gods.

201. Victory gives rise to hate, those defeated lie in pain, happily rest the Peaceful surrendering victory-defeat.

202. There's no fire like lust, no evil like aversion, no dukkha like the aggregates, no higher bliss than Peace.

203. Hunger is the greatest ill, the greatest dukkha - conditionedness, knowing this reality at it is:

Nibbana bliss supreme.

204. Health's the greatest gain, contentment, best of wealth, trusting's best of kin, Nibbana bliss supreme.

205. Having drunk of solitude and tasted Peace Sublime, free from sorrow, evil-free, one drinks of Dhamma's joy.

206. So fair's the sight of Noble Ones, ever good their company, by relating not to fools ever happy one may be.

207. Who moves among fool's company must truly grieve for long, for ill the company of fools as ever that of foes, but weal's a wise one's company as meeting of one's folk. 208. Thus go with the steadfast, wise, well-versed, firm of virtue, practice-pure, Ennobled "Such", who's sound, sincere, as moon in wake of the Milky Way.

XVI- Piyavagga Affection

209. One makes an effort where none's due with nothing done where effort's due, one grasps the dear, gives up the Quest envying those who exert themselves.

210. Don't consort with dear ones at any time, nor

those not dear, 'tis dukkha not to see the dear, 'tis dukkha seeing those not dear.

211. Others then do not make dear for hard's the parting from them. For whom there is no dear, undear in them no bonds are found.

212. From endearment grief is born, from endearment fear, one who is endearment-free has no grief -- how fear?

213. From affection grief is born, from affection fear, one who is affection-free has no grief -- how fear?

214. From lustfulness arises grief, from lustfulness springs fear, one wholly free of lustfulness has no grief -- how fear?

215. From attachment grief is born, from attachment fear, one who is attachment-free has no grief -- how fear?

216. Out of craving grief is born, out of craving fear, one fully freed of craving has no grief -- how fear?

217. Perfect in virtue and insight, firm in Dhamma, knower of Truth, dear to the people's such a one who does what should be done.

218. One with a wish for the Undeclared, with mind so well-pervaded, a mind

not bound in pleasures of sense, an "upstream-goer's" called.

219. One who's long away from home returns in safety from afar, then friends, well-wishers, kinsmen too are overjoyed at his return.

220. In the same way, with merit done when from this world to another gone those merits then receive one there as relatives a dear one come.

XVII- Kodhavagga Anger

221. Anger and pride should one forsake, all fetters cast aside, dukkha's none where no desire, no binding to body or mind.

222. Who checks arising anger as with chariot away, that one I call a charioteer, others merely grip the reins.

223. Anger conquer by amity, evil conquer with good, by giving conquer miserly, with truth the speaker of falsity.

224. Speak truth and be not angry, from little give to one who asks, by these conditions three to go unto the presence of the gods.

225. Those sages inoffensive in body e'er

restrained go unto the
Deathless State where gone
they grieve no more.

226. For the ever-vigilant
who train by day and night
upon Nibbana e'er intent
pollutions fade away.

227. An ancient saying,
Atula, not only said today --
"They are blamed who silent
sit,
who often speak they too
are blamed, and blamed
are they of measured
speech" -- there's none in
the world unblamed.

228. There never was,
there'll never be nor now is
ever found a person blamed
perpetually or one who's
wholly praised.

229. But those who are
intelligent praise one of
flawless conduct, sage, in
wisdom and virtue
wellcomposed, having
observed him day by day.

230. Who's to blame that
one so fine as gem from
Jambu stream? Even the
devas that one praise, by
Brahma too is praised.

231. Rough action one
should guard against, be
with body well-restrained,
bad bodily conduct having
shed train oneself in good.

232. Rough speaking one
should guard against, be in
speaking well-restrained,

bad verbal conduct having
shed train oneself in good.

233. Rough thinking one
should guard against, be in
thinking well-restrained, bad
mental conduct having shed
train oneself in good.

234. Restrained in body
are the wise, in speech as
well they are restrained,
likewise are they restrained
in mind, they're perfectly
restrained.

XVIII- Malavagga Impurities

235. Now a withered leaf
you are
and now Death's men draw
near, now you stand at the
parting gates but waybread
you have none.

236. Make an island of
yourself, quickly strive and
wise become, freed from
stain and passionless to go
to the pure Abodes.

237. Even now the end
draws near, to the presence
of death you've fared.
Along the path's no place
for rest and waybread you
have none.

238. Make an island of
yourself, quickly strive and
wise become, freed from
stain and passionless you'll
not return, take flesh,
decay.

239. Little by little, time
after time, successively

then let the sage blow away
all blemishes just as a smith
with silver.

240. As rust arisen out of
iron itself that iron eats
away, so kammās done
beyond what's wise lead to
a state of woe.

241. For oral tradition,
nonrecitation, in household
life, non-exertion, the fair
of form when slovenly, a
sentry's sloth: all blemishes.

242. In woman, conduct
culpable, with givers,
avariciousness, all
blemishes these evil things
in this world or the next.

243. More basic than
these blemishes is
ignorance, the worst of all.
Abandoning this blemish
then, be free of blemish,
monks!

244. Easy the life for a
shameless one who bold
and forward as a crow, is
slanderer and braggart too:
this one's completely
stained.

245. But hard the life of
a modest one who always
seeks for purity, who's
cheerful though no
braggart, clean-living and
discerning.

246. In the world who
life destroys, who words of
falsity speaks, who takes

what is not freely given or to another's partner goes.

247. Or has distilled, fermented drinks:

Who with abandon follows these extirpates the root of self even here in this very world. 248.

Therefore friend remember this; Hard to restrain are evil acts, don't let greed and wickedness down drag you long in dukkha.

249. People give as they have faith, as they are bright with joyfulness. Who's troubled over gifts received, the food and drink that others get, neither in daytime nor by night will come to a collected mind.

250. But who has severed envy's mind, uprooted it, destroyed entire, indeed in daytime and by night will come to a collected mind.

251. There is no fire like lust, nought seizes like aversion, unequalled is delusion's net, no river's like to craving.

252. Other's faults are easy to see yet hard it is to see one's own, and so one winnows just like chaff the faults of other people, while hiding away those of one's own as crafty cheat the losing throw.

253. Who's always seeing other's faults, taking

offence, censorious, pollutions spread for such a one who's far from their exhaustion.

254. In skies above there is no path, no peaceful one's without, in manifoldness do folk delight,

Tathagatas are manifold-free.

255. In skies above there is no path, no peaceful one's without, nothing conditioned ever lasts, no Buddha's ever shaken.

XIX- Dhammatthavagga Established in Dhamma

256. Whoever judges hastily does Dhamma not uphold, a wise one should investigate truth and untruth both.

257. Who others guides impartially with carefulness, with Dhamma, that wise one Dhamma guards, a "Dhamma-holder's" called.

258. Just because articulate one's not thereby wise, hateless, fearless and secure, a "wise one" thus is called.

259. Just because articulate one's not skilled in Dhamma; but one who's heard even little and Dhamma in the body sees, that one is skilled indeed,

not heedless of the Dhamma.

260. A man is not an Elder though his head be grey, he's just fully ripe in years, "aged-in-vain" he's called.

261. In whom is truth and Dhamma too, harmless, restraint, control, he's steadfast, rid of blemishes, an "Elder" he is called.

262. Not by eloquence alone or by lovely countenance is a person beautiful if jealous, boastful, mean. 263. But "beautiful" is called that one in whom these are completely shed, uprooted, utterly destroyed, a wise one purged of hate.

264. By shaven head no Samana if with deceit, no discipline. Engrossed in greed and selfishness how shall he be a Samana?

265. All evils altogether he subdues both fine and gross. Having subdued all evil he indeed is called a "Samana".

266. Though one begs from others by this alone's no bhikkhu. Not just by this a bhikkhu but from all Dhamma doing.

267. Who both good and evil deeds has gone beyond

with holy life, having discerned the world he fares and "Bhikkhu" he is called.

268. By silence one is not a sage if confused and foolish, but one who's wise, as if with scales weighs, adopts what's good.

269. Shunning evil utterly one is a sage, by that a sage. Whoever both worlds knows for that one's called a "Sage".

270. By harming living beings one is not a "Noble" man, by lack of harm to all that live one is called a "Noble One". 271. Not by vows and rituals or again by learning much or by meditative calm or by life in solitude.

272. Should you, O bhikkhu, be content, "I've touched the bliss of letting go not enjoyed by common folk", though you've not gained pollution's end.

XX- Maggavagga The Path

273. Of paths the Eight-fold is the best, of truths the statement Four, the passionless of teachings best, of humankind the Seer.

274. This is the Path, no other's there for purity of insight, enter then upon this path bemusing Mara utterly.

275. Entered then upon this Path you'll make an end of dukkha. Freed in knowledge from suffering's stings the Path's proclaimed by me.

276. Buddhas just proclaim the Path but you're the ones to strive. Contemplatives who tread the Path are freed from Mara's bonds

276. When with wisdom one discerns transience of conditioned things one wearily from dukkha turns treading the Path to purity. 277. When with wisdom one discerns the dukkha of conditioned things one wearily from dukkha turns treading the Path to purity.

278. When with wisdom one discerns all knowables are not a self one wearily from dukkha turns treading the Path to purity.

279. Though time to strive, not striving, while young and strong yet indeed, weak-minded and irresolute: one finds not wisdom's way.

280. In speech ever watchful with mind well-restrained never with body do unwholesomeness. So should one purify these three kamma-paths winning to the Way

made known by the Seers.

281. From endeavour wisdom springs, lacking effort wisdom wanes: having known this two-fold path either to progress or decline so should one exhort oneself that wisdom may increase.

282. The wood cut down but not a tree since it's from wood that fear is born. Having cut wood and woodedness O bhikkhus be without a wood.

283. As long indeed as woodedness of man to women is not cut so long in bondage is one's mind as milch-calf to the mother cow.

284. Cut off affection for oneself as a hand a lily in the Fall. Cultivate this peaceful Path, Nibbana by the Buddha taught.

285. Here shall I spend the Rains, here the Winter, here the Summer. Thus speculates the fool, the danger he knows not.

286. For one who has a clinging mind and finds delight in babes and herds Death does seize and carry away as great flood a sleeping village.

287. No sons are there for shelter nor father nor related folk, one by the

Death-king seized upon
in kin no shelter finds.

288. Having
understood this fact the
wise by virtue
wellrestrained swiftly
then should clear the Path
leading to Nibbana.

XXI- Pakinnakavagga Miscellaneous

290. If one should see
great happiness in giving
up small happiness one
wise the lesser would
renounce the greater full-
discerning. 291. Who so
for self wants happiness by
causing others pain,
entangled in anger's
tangles one's from anger
never free.

292. What should be done
is left undone and done is
what should not be done,
ever the pollutions grow of
those ones proud and
heedless.

293. But for who always
practice well bodily
mindfulness, do never what
should not be done, and ever do
what should be done for
mindful ones, the full-aware,
pollutions fade away.

294. One's mother and
father having slain and then
two warrior kings,
a realm as well its treasurer,
one goes immune, a Brahmin
True.

295. One's mother and
father having slain and
then two learned kings,
as well the fifth, a tiger
fierce, one goes immune, a
Brahmin True.

296. Well awakened,
they're awake ever the
Buddha's pupils who
constantly by day, by
night are mindful of the
Buddha.

297. Well awakened,
they're awake ever the
Buddha's pupils who
constantly by day, by
night are mindful of the
Dhamma. 298. Well
awakened, they're awake
ever the Buddha's pupils
who constantly by day, by
night are mindful of the
Sangha.

299. Well awakened,
they're awake ever the
Buddha's pupils who
constantly by day, by
night are mindful of the
body.

300. Well awakened,
they're awake ever the
Buddha's pupils who
constantly by day, by
night in harmlessness
delight.

301. Well awakened,
they're awake ever the
Buddha's pupils who
constantly by day, by
night in meditation take
delight.

302. Hard's the going-
forth, hard to delight in it,
hard the household life
and dukkha is it too.
Dukkha's to dwell with
those dissimilar and
dukkha befalls the
wanderer. Be therefore
not a wanderer, not one
whom dukkha befalls.

303. Who's full of faith
and virtue, of substance,
high repute, is honoured
everywhere, wherever
that one goes.

304. Afar the true are
manifest like Himalayan
range, yet even here the
false aren't seen, they're
arrows shot by night. 305.
Alone one sits, alone one
lies,
alone one walks unweariedly,
in solitude one tames oneself
so in the woods will one
delight.

XXII- Nirayavagga Hell

306. With one denying
truth there goes to hell that one
who having done says "I did
not".
Both of them are making
kammās base are equal after
death.

307. Many who wear the
yellow robe are unrestrained
in evil things, these evil
ones by evil deeds, in hell
do they arise.

308. Better to eat a ball of
iron glowing as flame of fire

than one should eat
country's alms immoral and
unrestrained.

309. Four things befall
that heedless one sleeping
with one who's wed:
demerit gained but not good
sleep, third is blame while
fourth is hell.

310. Demerit's gained and
evil birth,
scared man and women --
brief their joy, the king
decrees a heavy doom: so
none should sleep with one
who's wed.

311. As blady grass when
wrongly grasped the hand
does lacerate so a
mishandled monastic life
drags one off to hell.

312. Whatever of
kammass slack, whatever of
vows corrupt, a faltering in
the holy life never brings
ample fruit.

313. If there's aught that
should be done let it be
done then steadily, in truth a
slack monastic life all the
more stirs up the dust.

314. Better an evil deed
not done for misdeed later
on torments. Better done is
deed that's good, which
done, does not torment.

315. Even as a border
town guarded within and
without, so should you
protect yourselves. Do not
let this moment pass for
when this moment's gone

they grieve sending
themselves to hell.

316. They are ashamed
where shame is not but
where is shame are not
ashamed so by embracing
evil views beings go to an
evil birth.

317. They are afraid
where fear is not but where
is fear are unafraid, so by
embracing evil views beings
go to an evil birth.

318. Faults they see
where fault is not but where
is fault they see it
not, so by embracing evil
views beings go to an
evil birth. 319. A fault
they understand as such,
they know as well where
fault is not, so by
embracing righteous views
beings go to a happy
rebirth.

XXIII- Nagavagga The Great

320. Many folks are
illbehaved but I shall endure
abuse as elephant in
battlefield arrows shot from
a bow.

321. The tusker tamed
they lead in crowds, the king
he mounts the tamed,
noblest of humans are the
tamed who can endure
abuse.

322. Excellent are mules
when tamed and
thoroughbred from Sindh,

noble the elephant of state,
better still one tamed of self.

323. Surely not on mounts
like these one goes the
Unfrequented Way
as one by self well-tamed
is tamed and by the
taming goes.

324. Hard to check the
tusker Dhanapala, in rut
with temple running
pungently, bound, e'en a
morsel he'll not eat for he
recalls the elephantforest
longingly.

325. A sluggard stupid,
steeped in gluttony, who's
sleep-engrossed, who
wallows as he lies, like a
great porker stuffed,
engorged with swill, comes
ever and again into a womb.

326. Formerly this
wandering mind wandered
where it wished, where
whim, where pleasure led.
Wisely this day I will
restrain it as trainer with
hook an elephant in rut.

327. Do you delight in
heedfulness and guard your
own mind well! Draw
yourselves from the evil
way as would elephant sunk
in slough.

328. If for practice one
finds a friend prudent, well-
behaved and wise, mindful,
joyful, live with him all
troubles overcoming.

329. If for practice one finds no friend prudent, well-behaved and wise, like king be leaving conquered land, fare as lone elephant in the wilds.

330. Better it is to live alone for with a fool's no fellowship, no evil do, be free of care, fare as lone elephant in the wilds.

331. Blest to have friends when one's in need, blest contentment with whatever is, blessed is merit when life's at an end, abandoning all dukkha is blessedness.

332. Respect for one's mother brings happiness here as well as respect for one's father. Here happiness comes from respecting the monks and those of virtue excellent.

333. Blest is virtue till life's end and blest the faith standing firm, blest the attainment of wisdom and blest the non-doing of evils.

XXIV- Tanhavagga Craving

334. As creeping ivy craving grows in one living carelessly. Like this, one leaps from life to life as ape in the forest seeking fruit.

335. Whomsoever in this world this wretched clinging craving routs for such a one do sorrows grow as grass well-soaked with rain.

336. But whoever in this world routs wretched craving hard to quell, from such a one do sorrows fall like water drops from lotus leaf.

337. Prosperity to you, I say, to all assembled here! When needing grass's fragrant root so craving extirpate. Don't let Mara break you again, again as a torrent a reed!

338. As tree though felled shoots up again its roots are safe and firm so this dukkha grows again while latent craving's unremoved.

339. For whom the six and thirty streams so forceful flow to seemings sweet floods of thought that spring from lust sweep off such wrong viewholder.

340. Everywhere these streams are swirling, up-bursting creepers rooted firm. Seeing the craving-creeper there with wisdom cut its root!

341. To beings there are pleasures streaming

sticky with desire, steeped in comfort, happiness seeking, such ones do come to birth, decay.

342. Who follow craving are assailed, they tremble as the hare ensnared, held fast by fetter and by bonds so long they come to dukkha again.

343. Who follow craving are assailed, they tremble as the hare ensnared, so let a bhikkhu craving quell whose aim is passionlessness.

344. Who without woodness inclines to the wood. free in the wood to woodness returns. Do now regard that person well who free returns to fetter.

345. Neither of iron nor wood nor hemp is bond so strong, proclaim the wise, as passion's yearn for sons, for wives, for gems and ornaments.

346. That bond is strong, proclaim the wise, down-dragging, pliable, hard to loose. This passion severed, they wander forth forsaking sensual pleasures.

347. Ensnared in passion back they fall as spider on a self-spun web. This passion severed, wander

the wise forsaking dukkha
all.

348. Let go before, let go the
after, let go the middle,
beyond the becoming.
With mind released in
every way you'll come no
more to birth, decay.

349. For one who's crushed
by thinking much
excessive lust from
beauty's sight, for that
one craving grows the
more, that one makes
strong the bonds.

350. But who delights in
subduing evil thoughts,
meditates on the
impurities with
mindfulness, that one
indeed will make an
End, and will sever
Mara's bonds.

351. One who's fearless,
reached the End, of
craving and of blemish
free, who has
becoming's thorn
plucked out, has this, a
final body.

352. One of clinging-craving
free, who's skilled in
way of chanting,
knowing the
wordingsequence, of
what precedes and
follows, possessed of
final body, one greatly
wise, "Great Person"'s
called.

353. Beyond all beings, wise
to
all,

unsoiled by dhammas all am
I, left all and freed by
craving's end, by self I've
known, whom teacher call?

354. Gift of Dhamma
surpasses
all gifts, the Dhamma, its
taste all other tastes beats,
delight in the Dhamma bests
other delights, destruction of
craving conquers all ill.

355. Riches ruin a foolish
one but not one seeking
the Further Shore,
craving for wealth a
foolish one is ruined as
if ruining others. 356.
Weeds are a fault of
fields, lust's a human
fault, thus offerings to
the lustless bear
abundant fruit.

357. Weeds are a
fault of fields, hate's a
human fault, hence
offerings to the hateless
bear abundant fruit.

358. Weed are the
fault of fields, delusion,
human's faults, so gifts
to the undeluded bear
abundant fruit.

359. Weed are the
fault of fields, desire,
human's faults, so gifts
to the desireless bear
abundant fruit.

XXV- Bhikkhuvagga The Monk

360. Right is restraint in
the eye, restraint in the ear

is right, right is restraint in
the nose, restraint in the
tongue is right.

361. Right is restraint in
the body, restraint in speech
is right, right is restraint in
the mind, everywhere
restraint is right. The
bhikkhu everywhere
restrained is from all
dukkha free.

362. With hands
controlled and feet
controlled, in speech as well
as head controlled,
delighting in inward
collectedness alone,
content, a bhikkhu's called.

363. Whatever bhikkhu
tongue-controlled speaks
wisely and who is not
proud, who theory and
practice can expound, sweet
as honey is his speech.

364. The bhikkhu who in
Dhamma dwells, in
Dhamma delighting and
pondering, remembering the
Dhamma -- he does not
decline from Dhamma
True.

365. He should not
disdain his gains nor live of
others envious, the bhikkhu
who is envious does not
attain collectedness.

366. Disdaining not his
gains, though little he
receives, pure of life and
keen that bhikkhu devas
praise.

367. For whom there is no making "mine" towards all name and form, who does not grieve for what is not, he's truly "bhikkhu" called.

368. The bhikkhu in kindness abiding, bright in the Buddha's Teaching can come to the Place of Peace, the bliss of conditionedness ceased.

369. O bhikkhu bail this boat, when emptied it will swiftly go. Having severed lust and hate thus to Nibbana you'll go. 370. Five cut off and five forsake, a further five then cultivate, a bhikkhu from five fetter free is called a "Forder of the flood".

371. Meditate bhikkhu! Don't be heedless! Don't let pleasures whirl the mind! Heedless, do not gulp a glob of iron! Bewail not when burning, "This is dukkha"!

372. No concentration wisdom lacks, no wisdom concentration lacks, in whom are both these qualities near to Nibbana is that one.

373. The bhikkhu gone to a lonely place who is of peaceful heart in-sees Dhamma rightly, knows all-surpassing joy.

374. Whenever one reflects on aggregates' arise and fall one rapture gains

and joy. 'Tis Deathless for Those-whoknow.

375. Here's indeed the starting point for the bhikkhu who is wise, sense-controlled, contented too, restrained to limit freedom ways, in company of noble friends who're pure of life and keen.

376. One should be hospitable and skilled in good behaviour, thereby greatly joyful come to dukkha's end.

377. Just as the jasmine sheds its shrivelled flowers all, O bhikkhus so should you lust, aversion shed.

378. That bhikkhu calmed of body, speech, calmed and well-composed of mind, who world-enjoyments has renounced, "one calmed" indeed is truly called.

379. By yourself exhort yourself! By yourself restrain yourself! So mindful and self-guarded too, happily, bhikkhu, will you live.

380. Oneself is refuge of oneself and one is a haven for oneself, therefore one should check oneself as a merchant with a splendid horse.

381. The bhikkhu full of joy and faith, bright in the Buddha's Teaching can come to the Place of Peace,

the bliss of conditionedness ceased.

382. Surely that youthful bhikkhu who strives in the Buddha's Teaching illuminates all this world as moon when free from clouds.

XXVI- Brahmanavagga The Brahmana

383. O brahmin, strive and cleave the stream, desires of sense discard, knowing conditioned things decay be Knower-of-the-Uncreated.

384. When by the twofold Dhamma a Brahmin's gone beyond all the bonds of One-whoKnows have wholly disappeared.

385. For whom is found no near or far, for whom's no near and far, free of fear and fetter-free, that one I call a Brahmin True.

386. Seated stainless, concentrated, who's work is done, who's free of taints, having attained the highest aim, that one I call a Brahmin True.

387. The sun is bright by day, the moon enlightens the night, armoured shines the

warrior, contemplative the Brahmin True. But all day and night-time too resplendent does the Buddha shine.

388. By barring-out badness a "brahmin" one's called and one is a monk by conduct serene, banishing blemishes out of oneself therefore one's known as "one who has left home".

389. One should not a brahmin beat nor for that should He react. Shame! Who would a Brahmin beat, more shame for any should they react.

390. For brahmin no small benefit when mind's aloof from what is dear. As much he turns away from harm so much indeed does dukkha die.

391. In whom there is no wrong-doing by body, speech or mind, in these three ways restrained, that one I call a Brahmin True.

392. From whom one knows the Dhamma by Perfect Buddha taught devoutly one should honour them as brahmin sacred fire.

393. By birth one is no brahmin, by family, austerity. In whom are truth and Dhamma too pure is he, a Brahmin's he.

394. Dimwit! What's the coiled hair for? For what your cloak of skins? Within you are acquisitive, you decorate without!

395. One enduring rag- robes, lean, with body o'erspread by veins, lone in the woods who meditates, that one I call a Brahmin True. 396. I call him a brahmin though by womb-born mother's lineage, he's just supercilious if with sense of ownership, owning nothing and unattached: that one I call a Brahmin True.

397. Who fetters all has severed does tremble not at all, who's gone beyond all bond, unyoked, that one I call a Brahmin True.

398. When cutting strap and reins, the rope and bridle too, tipping the shaft, he's Waked, that one I call a Brahmin True.

399. Who angerless endures abuse, beating and imprisonment, with patience's power, an armed might: that one I call a Brahmin True.

400. Who's angerless and dutiful, of virtue full and free of lust, who's tamed, to final body come, that one I call a Brahmin True.

401. Like water on a lotus leaf, or mustard seed on needle point, whoso clings not to sensual things, that one I call a Brahmin True.

402. Whoso in this world comes to know cessation of all sorrow, laid down the burden, freed from bonds, that one I call a Brahmin True. 403. Whose knowledge is deep, who's wise, who's skilled in ways right and wrong, having attained the highest aim, that one I call a Brahmin True.

404. Aloof alike from laity and those gone forth to homelessness, who wanders with no home or wish, that one I call a Brahmin True.

405. Who blows to beings has renounced to trembling ones, to bold, who causes not to kill nor kills, that one I call a Brahmin True.

406. Among the hostile, friendly, among the violent, cool detached amidst the passionate, that one I call a Brahmin True.

407. From whomever lust and hate, conceit, contempt have dropped away, as mustard seed from a point of a needle, that one I call a Brahmin True.

408. Who utters speech instructive, true and gentle too, who gives offence to none, that one I call a Brahmin True.

409. Who in the world will never take what is not given, long or short, the great or small, the fair or

foul, that one I call a
Brahmin True. 410. In whom
there are no longings found
in this world or the next,
longingless and free from
bonds, that one I call
Brahmin True.

411. In whom there is no
dependence found, with
Final Knowledge freed from
doubt, who's plunged into the
Deathless depths, that one I
call a Brahmin True.

412. Here who's gone
beyond both bonds, to
goodness and to evil too, is
sorrowless, unsullied, pure,
that one I call a Brahmin
True.

413. Who, like the moon,
unblemished, pure,
is clear and limpid, and in
whom
delights in being a consumed,
that one I call a Brahmin
True.

414. Who's passed this
difficult path, delusion's
bond, the wandering-on,
who's crossed beyond,
contemplative, uncraving
with no questioning doubt,
no clinging's fuel so cool
become, that one I call a
Brahmin true.

415. Who has abandoned
lusting here
as homeless one renouncing
all,
with lust and being quite
consumed, that one I call a
Brahmin True.

416. Who has abandoned
lusting here as homeless
one renouncing all,
with lust and being quite
consumed, that one I call a
Brahmin True.

417. Abandoned all human
bonds and gone beyond
the bonds of gods,
unbound one is from
every bond, that one I call
a Brahmin True.

418. Abandoned boredom
and delight, become quite
cool and assetless, a hero,
All-worlds-Conqueror,
that one I call a Brahmin
True.

419. Who knows how
clutching creatures die to
reappear in many a mode,
unclutching then,
sublime, Awake,
that one I call a Brahmin True.

420. Whose destination is
unknown
to humans, spirits or to gods,
pollutions stayed, an Arahant,
that one I call a Brahmin True

421. That one who's free of
everything that's past,
that's present, yet to be,
who nothing owns, who's
unattached, that one I call
a Brahmin True.

422. One noble, most
excellent, heroic too, great
sage and one who conquers
all, who's faultless, washed,
one Awake, that one I call a
Brahmin True.

423. Who so does know of
former

lives and sees the states of bliss
and woe and then who's reached
the end of
births, a sage supreme with
wisdom keen, complete in all
accomplishments, that one I call
a Brahmin True.